

Heikki Ahonen, Tero Niemi, Janne Torvikoski, Annika Yliniemi
ja Johanna Österberg-Högstedt

HYFLEX-MALLIN PILOTOINTI CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULUN OPETUKSESSA

Centria-ammattikorkeakoulu, 2023

MOOTTORI

centria
ammattikorkeakoulu

kpedu

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Centria. Raportteja ja selvityksiä, 62.

Heikki Ahonen, Tero Niemi, Janne Torvikoski, Annika Yliniemi
ja Johanna Österberg-Högstedt

HYFLEX-MALLIN PILOTOINTI CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULUN OPETUKSESSA

Centria-ammattikorkeakoulu, 2023

JULKAISIJA:

Centria-ammattikorkeakoulu
Talonpojankatu 2, 67100 Kokkola

TAITTO: Centria-ammattikorkeakoulun viestintäpalvelut

KANNEN KUVA: Adobe Stock -kuvapankki

Centria. Raportteja ja selvityksiä, 62.

ISSN 2342-933X

ISBN 978-952-7173-74-9

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO.....	5
2 HYFLEX-MALLI.....	6
2.1 HyFlex-mallisen opintojakson suunnittelu.....	6
2.2 HyFlex-mallin hyödyt.....	7
2.3 HyFlex-mallin kustannukset.....	8
2.4 Tutkimusta HyFlex-mallin käytöstä.....	8
3 PILOTTIOPINTOJAKSOJEN JÄRJESTÄMINEN.....	11
4 OPETTAJIEN KOKEMUKSIA HYFLEX MALLIN PILOTOINNISTA	12
4.1 Liiketalouden pilottiopintojakso.....	12
4.1.1 Tehtävät ja materiaalit	12
4.1.2 Kokemuksia.....	13
4.2 Tieto- ja viestintäteknikan pilottiopintojakso.....	13
4.2.1 Osallistujat.....	13
4.2.2 HyFlex-toteutusmallin suunnittelu.....	14
4.2.3 Lähiopetus.....	14
4.2.4 Synkronisesti etänä.....	14
4.2.5 Asynkroninen opiskelu.....	14
4.2.6 Tehtäväautomaatio	15
4.2.7 Johtopäätökset	15
4.3 Yhteisöpedagogikoulutuksen pilottiopintojakso	16
4.3.1 Yhteisopettajuus	16
4.3.2 Digitaalisuus HyFlex -opetuksessa.....	17
5 OPISKELIJOIDEN KOKEMUKSIA.....	19
5.1 Taustatiedot	19
5.2 HyFlex-osallistumistapa	22
5.3 Opiskelun sujuminen.....	24
5.4 Vuorovaikutus.....	25
5.5 Ohjaus.....	26
5.6 Kokonaisarvio toteutuksesta.....	27
POHDINTA.....	29
LÄHTEET	30

1 JOHDANTO

Johanna Österberg-Högstedt, lehtori (liiketalous)

Elämme muutoksen aikakaudella, ja meillä kaikilla on hyvässä muistissa COVID-19-pandemian aiheuttama nopeatahtainen digiloikka (Singh, Evans, Reed, Karch, Qualey, Singh & Wiersma 2022). Me opettajat sinkouduimme melko lailla yhdessä yössä toimimaan täysin digitaalisilla alustoilla, jotta saimme opetuksemme toteutettua mahdollisimman tasokkaasti. Epävarmuutta lisäsi myös epätietoisuus siitä, kuinka pitkäkestoisesta poikkeustilasta oli kysymys. Osalla opettajista oli jo kokemusta digitaalisten välineiden käytöstä opetuksessa, mutta toisille muutos luokkahuoneesta esimerkiksi Zoom- tai Teams-sovelluksen käyttöön vaati uuden oppimista ja rohkeaa kokeilemalla kehittämistä. Olimme tästä muutoksesta ja sen toimivuudesta mitä mieltä tahansa, voimme ainakin onnitella jokainen opettaja itseämme siitä, että pärjäsimme. Opiskelijoiden opiskelu ja valmistuminen mahdollistettiin, ja me kaikki kehityimme olemaan luovia omassa opetuksessamme. Digitaalisten välineiden ja teknologian käyttö tuli meille kaikille tutuksi.

Tämän päivän tilanteessa olemme suureksi osaksi palanneet takaisin normaaliin luokkahuoneopetukseen säilyttäen kuitenkin kyvyn muuntaa opetuksemme hybridi- tai verkko-opetuksiksi tilanteen vaatiessa. Verkko-opetus ja hybridi-malli, jossa opiskelijat voivat olla joko luokkahuoneessa tai samanaikaisesti läsnä digitaalisten alustojen kautta, antavat meille joustavia ratkaisumahdollisuuksia. Mutta entä jatkossa? Palaammeko vanhaan totuttuun, vai muistammeko ylläpitää digitaalista osaamistamme sillä tasolla, että olemme joustavia tilanteen vaatiessa? Tai voisimmeko jopa hyödyntää kaikkia niitä hyviä ja toimivia malleja, joita rakensimme pandemian aikana, ja niiden avulla joustavoittaa opetustamme (Singh et al. 2022), sekä omasta opettajan näkökulmasta että myös opiskelijan näkökulmasta?

On suuri ero, kun vertaamme opetusta, joka jouduttiin siirtämään verkon kautta toteutettavaksi hyvin nopeassa tahdissa pandemian aikana opetukseen, jonka voimme suunnitella varta vasten verkossa tai joustavan mallin avulla toteutettavaksi (Mose, 2022). Emme välttämättä enää koe itsestäänselvytenä sitä, että opetus palaisi täysin takaisin vanhan mallin luokkahuoneopetuksiksi. Stevens, Bienz, Wali, Condie ja Schismenos (2021, 283–288) ovat kirjallisuuskatsauksessaan käyneet läpi 91 eri tutkimusta, jotka vertaavat verkossa tapahtuvaa opetusta (Online) ja luokkahuoneessa tapahtuvaa opetusta korkeakouluopiskelijoiden (University students) kohdalla vuosien 2000–2020 aikana. Heidän tuloksensa mukaan 41 % tutkimuksista osoitti, että verkko-opetus voidaan yhdistää parempaan oppimistulokseen, kun taas 18 % tutkimuksista osoitti kasvotusten tapahtuvan (face-to-face) opetuksen olevan parempi vaihtoehto, ja 41 % tutkimuksista osoitti, että vaihtoehtojen välillä ei ole merkittäviä eroja. Olemme nyt murrosvaiheessa. HyFlex-mallin mukaisessa opetuksessa voimme hyödyntää kaikkea pandemian aikana oppimaamme, ja yhdistää sen perinteiseen luokkahuoneopetukseen (Beatty 2019; Moorehouse & Kohnke 2021; Mose 2022, 22–23). HyFlex-malli tarjoaa opiskelijoille joustavan oppimisen tavan, joka mahdollistaa yksilölliset ratkaisut sekä tarjoaa vaihtoehtoisia oppimistapoja ja mahdollisuuksia.

Tämän julkaisun ajatuksena on innostaa opettajia hyödyntämään kaikkea uutta osaamistamme rakentaaksemme joustavia malleja opetukseen. Yhtenä ratkaisumallina joustavamman opetuksen puolesta tuomme esille HyFlex-mallisen opetuksen. Esittelemme HyFlex-mallin perusajatuksen Brian Beattyn (2019) mallin avulla, tarkastelemme tutkimuksia mallin käytöstä ja kerromme omien pilottiopetusjaksojemme toteutuksesta ja opiskelijoiden kokemuksista kokeiluissamme.

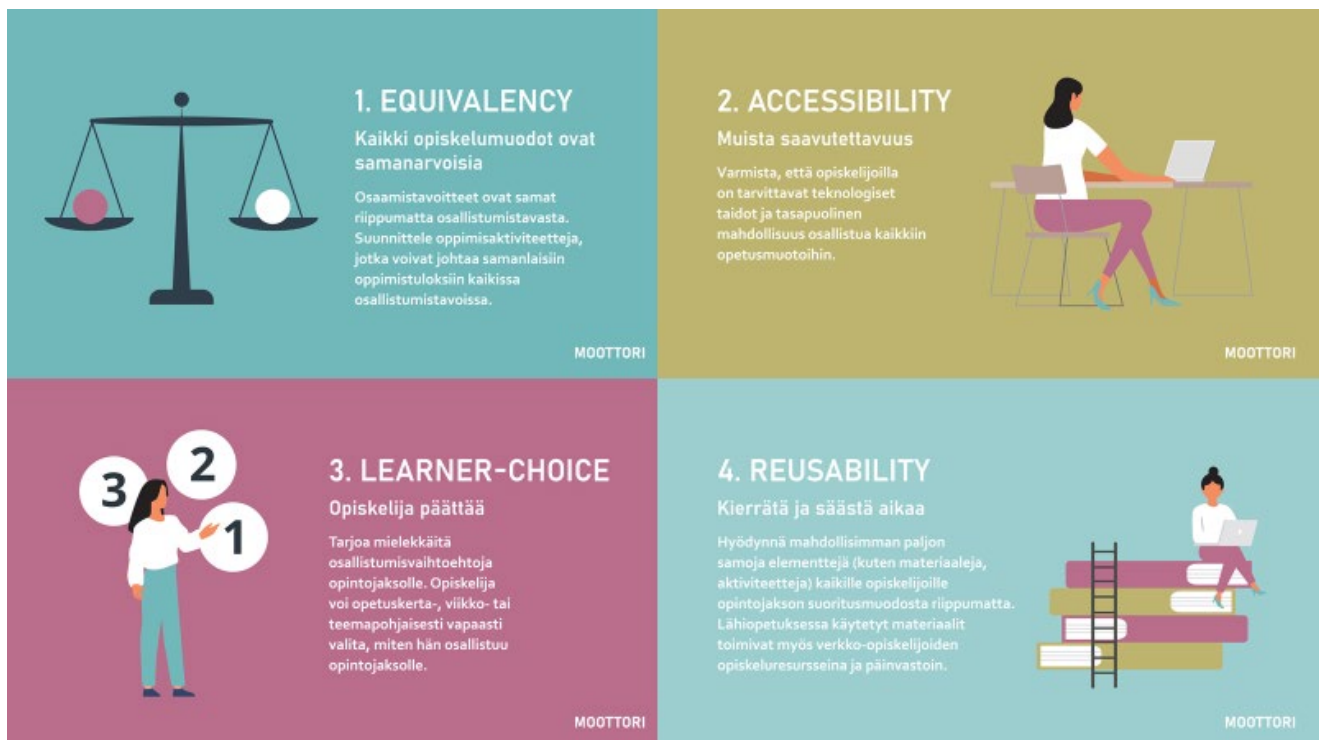
2 HYFLEX-MALLI

Johanna Österberg-Högstedt, lehtori (liiketalous)

HyFlex on lyhenne sanoista ”hybrid-flexible”, mikä kuvastaa mallin tarkoituksena tarjota monimuotoisia oppimistapoja joustavalla tavalla opiskelijan tarpeiden mukaan. HyFlex-mallin pääpiirteet on kuvattu ansiokkaasti Brian Beattyn (2019) kirjassa ”Hybrid Flexible Course Design”. HyFlex-mallisella opintojaksolla opiskelija voi valita, osallistuuko hän lähiopetukseen, samanaikaiseen opetukseen verkossa (synkroninen opetus) vai opiskeleeko hän verkossa eriaikaisesti (asynkroninen opetus). (Beatty 2019, kap. 1.3.) Osallistumistapa voidaan valita joka opetuskerralla, viikolla tai teemoittain, riippuen siitä, miten opettaja on opintojakson suunnitellut.

2.1 HYFLEX-MALLISEN OPINTOJAKSON SUUNNITTELU

Beatty ([2007] 2019) luettelee neljä peruseriaa, jotka ovat johtaneet HyFlex-mallin kehitystä alusta asti hänen oppilaitoksessaan San Francisco State Universityssa ja muissa oppilaitoksissa, missä mallia on käytetty. HyFlex-mallisen opintojakson suunnittelun peruseriaatteen ovat samanarvoisuus, saavutettavuus, valinnan mahdollisuus ja uusiokäyttö (Kuvio 1). Samanarvoisuudessa (equivalency) on kyse siitä, että jokaisen tarjolla olevan oppimismuodon tulisi olla samanarvoinen ja johtaa samaan oppimistulokseen. Saavutettavuudella (accessibility) tarkoitetaan periaatetta, jonka mukaan kaikki oppimismuodot tulisivat olla opiskelijoiden saavutettavissa. Tämä edellyttää sitä, että tekniset välineet ja tekninen osaaminen ovat sillä tasolla, että eri muodot muodostavat varteenotettavan vaihtoehdon. Valinnan mahdollisuuden (learners choice) toteutuessa opiskelijalla on mahdollisuus valita, kuinka hän haluaa opiskella riippuen siitä, miten hän parhaiten oppii ja mikä on sopiva tapa hänelle tällä oppimishetkellä (päivittäin, viikoittain tai esimerkiksi teemoittain). Uusiokäytössä (reusability) on kyse periaatteesta, että kaikkien materiaalien ja metodien tulisi mahdollisuuksien mukaan soveltua käytettäväksi kaikissa osallistumistavoissa. (Beatty 2019, kap. 1.3.)

KUVIO 1. HyFlex-opintojakson periaatteet

HyFlex-mallisen opintojakson suunnittelu edellyttää, että opiskelijalle tarjotaan ohjeistusta, aktiviteetteja, arviointia ja sisältöä, jotka mahdollistavat osallistumisen opetukseen joko lähiopetuksessa, samanaikaisesti verkon välityksellä (synkroninen vaihtoehto) tai eriaikaisesti itsenäisesti opiskelemalla (asynkroninen vaihtoehto). Aktiviteetit eri vaihtoehtoisissa voivat olla yhtäaikaista tai limittäisiä ja uusiokäytettäviä mahdollisuuksien mukaan, eikä aktiviteettien tarvitse olla samanlaisia kaikissa kolmessa vaihtoehdossa. Tavoitteena on, että aktiviteettien avulla päästään samaan

oppimistulokseen, mutta itse oppimistapa voi vaihdella eri osallistumistavoissa. Riippumatta osallistumistavasta tulisi sisällön olla tuotettu ammattitaitoisesti ja tehokkaasti, inspiroida opiskelijoita geneerisiin ja hedelmällisiin oppimistehäviin ja käytössä tulisi olla autenttisia ja luotettavia arvioinnin keinoja opiskelijan oppimisen varmistamiseksi. (Beatty 2019, kap. 1.4.)

Hyvin jäsennellyn, suunnitellun ja selkeästi ohjeistetun sisällön lisäksi HyFlex-mallisen opintojakson suunnittelussa on otettava huomioon myös ne reunaehdot, jotka liittyvät tämän mallisen kurssin toteuttamiseen (Muokattu lähteestä: Beatty 2019, kap. 1.4):

1. Arvioi mahdollisuudet (hyödyt) ja haasteet (kustannukset).
2. Analysoi, vahvista tai muotoile uudelleen odotetut oppimistavoitteet.
3. Suunnittele oppimisaktiviteetit (sisältö ja vuorovaikutus).
4. Valmistele oppimistulosten arviointi.
5. Arvioi tulosten tuotos.

Kun aloittaa HyFlex-mallisen kurssin suunnittelun, on hyvä ensin tehdä selväksi, miksi haluamme toteuttaa kurssin HyFlex-mallisenä. Beatty (2019, kap 1.4) tarkoittaa tässä sitä, että tulee miettiä, mitkä ovat tämän muotoisen opintojakson toteuttamisen hyödyt, ja myös pyrkiä kartoittamaan millaisia haasteita toteuttamisessa on. Seuraavana askeleena on miettiä opintojakson oppimistavoitteiden soveltuvuutta HyFlex-toteutukseen ja sitä, pystytäänkö oppimistavoitteet saavuttamaan kaikissa kolmessa osallistumistavassa. Jokaisen oppimistavoitteen kohdalla tulee pohtia millaisia aktiviteetteja tulisi toteuttaa oppimistavoitteiden saavuttamiseksi, millaista materiaalia ja lisämateriaalia tarvitaan eri vaihtoehtoihin ja kuinka aktiviteetit ja resurssit kohdistetaan opiskelijoille. Oppimistulosten arvioinnin kohdalla tulee pohtia mitä arvioimme, kuinka arviointi tapahtuu eri osallistumistavoissa ja kuinka ajastamme arvioinnin. Viimeisenä meidän tulisi arvioida, kuinka koko prosessi sujui, jotta näemme, antoiko HyFlex-mallinen toteutus lisäarvoa ja onko jotain mitä meidän tulisi säätää seuraavaa toteutusta ajatellen. (Beatty 2019, kap. 1.4.)

HyFlex-mallisen opetuksen mahdollisuuksia (hyötyjä) ja haasteita (kustannuksia) tulisi tarkastella sekä opiskelijan että opettajan ja myös itse organisaation näkökulmasta.

2.2 HYFLEX-MALLIN HYÖDYT

OPISKELIJA

- Mahdollistaa osallistumisen opintojaksolle ja opintojen edistymisen tilanteissa, joissa osallistuminen luokkahuoneessa ei ole mahdollista.
- HyFlex-mallinen kurssi tuo joustavuutta opintojen etenemiseen, suunnittelemiseen ja oman aikataulun koostamiseen.
- HyFlex-mallinen opintojakso antaa mahdollisuuden tutustua lisämateriaaliin ja ohjeistuksiin sekä tehdä tehtäviä vaihtoehtoisella tavalla oman oppimisen kannalta optimaalisella tavalla.

OPETTAJA

- Opettaja voi opettaa suurempaa joukkoa opiskelijoita samoja resursseja hyödyntäen (aika, materiaalit)
- Antaa opettajalle mahdollisuuden kehittää omaa verkko-opetusosaamistaan (Online) ilman että täytyisi luopua luokkahuoneopetuksesta.
- HyFlex-opetus antaa jo valmiiksi sisäänrakennetun mallin tilanteisiin, jolloin luokkahuoneessa opettaminen ei syystä tai toisesta onnistu.
- Antaa opettajalle mahdollisuuden tukea opiskelijoita, jotka tarvitsevat joustavan mallin tilanteisiin, joissa tavanomainen malli ei toimi.

ORGANISAATIO

- Organisaation näkökulmasta HyFlex-malli mahdollista suuremman ja monimuotoisemman opiskelijajoukon palvelamisen, koska HyFlex-malli mahdollistaa paikasta ja ajasta riippumattoman opiskelun.
- Mallin hyödyntäminen laajassa mittakaavassa voi johtaa resurssien säästöön ja nopeampaan valmistumistahtiin.
- HyFlex-mallista voi myös olla hyötyä suurten kurssien kohdalla, missä tilojen puute rajoittaa kurssille osallistujien määrää.

- Uusien innovatiivisten opetusmenetelmien käyttöönottoaminen HyFlex-mallissa voi myös kohottaa organisaation imagoa.

2.3 HYFLEX-MALLIN KUSTANNUKSET

OPISKELIJA

- Opiskelijan näkökulmasta HyFlex-mallinen opetus edellyttää itsensä johtamisen kykyä ja kykyä suunnitella omaa ajankäyttöä tehokkaasti.
- Opiskelijalta vaaditaan kykyä valita itselleen sopivin opiskelutapa, perustuen siihen, millainen oppija hän on ja mikä tapa sopii hänen elämäntilanteeseensa.
- Hyvien valintojen tekeminen on opiskelijan vastuulla.
- Opiskelu synkronisesti ja asynkronisesti edellyttää itseohjautuvuutta, teknologian käytön osaamista ja tarvittavaa teknistä varustusta.
- Itsenäinen opiskelu vaatii itseuria ja motivaatiota.

OPETTAJA

- Opettajan kohdalla haastetta tuo sellaisen sisällön suunnittelu ja oma teknologinen osaaminen, joka mahdollistaa sen, että opetus sujuu kaikissa kolmessa eri opetusmuodossa samanarvoisesti.
- HyFlex-mallinen opettaminen haastaa myös opettajan tekemään hyvin yksityiskohtaista ohjeistusta, jotta oppiminen sujuu kaikissa oppimismuodoissa.
- Haastetta tuovat myös hallinnolliset tehtävät, läsnäolon seuraaminen, käytännön tehtävät ja arviointi kaikissa oppimismuodoissa.
- Palautteen antaminen ja interaktiivisuuden varmistaminen eri opetusmuodoissa haastaa opettajaa.
- Opettajalle suurin kustannus on ajankäyttö, sillä kolmen eri tavan suunnitseminen saman kurssin sisällä vie paljon aikaa kurssin ensimmäisellä toteutuskerralla.

ORGANISAATIO

- Organisaation näkökulmasta opettajien täydennyskoulutus ja suunnitteluun kuuluva resurssi aiheuttaa kustannuksia.
- Teknologiset hankinnat, jotka mahdollistavat synkronisen opetuksen luokahuoneissa, ovat kustannuserä.
- Tiedottaminen joustavista vaihtoehdoista ja mahdolliset muutokset ilmoittautumisjärjestelmissä tms. voi johtaa kustannuksiin.
- Mikäli organisaation johto sitoutuu mahdollistamaan HyFlex-mallisen opetuksen järjestämisen, tarvitaan siihen resursseja, jotta muutos voidaan tehdä optimaalisella tavalla.

2.4 TUTKIMUSTA HYFLEX-MALLIN KÄYTÖSTÄ

Seuraavaksi tarkastelemme aiempaa tutkimusta HyFlex-mallisen opetuksen kokemuksista neljän HyFlex-mallia käsittelevän artikkelin kautta.

Emily Howell (2022) etsii HyFlex-mallia käsittelevässä artikkelissaan ”HyFlex model of higher education: understanding the promise of flexibility” vastausta kysymyksiin, miten HyFlex-mallia on toteutettu korkeakoulutuksessa ja tuoko se joustavuutta, parempaa saavutettavuutta ja tasapuolisuutta 19 lähteen kirjallisuuskatsauksen kautta. Tulokset antavat viitteitä siitä, että opetuksen suunnittelua ja oppimisen arviointia on muokattava alusta alkaen vastaamaan oppimistavoitteita ja sopimaan lähiopetukseen, synkroniseen opetukseen (samanaikaisesti verkossa) ja asynkroniseen (erikokoisesti verkossa) oppimiseen. Tämä on tärkeää, jotta pystymme välttämään tilanteen, jossa olemassa olevan luokkaopetuksen päälle rakentamalla saadaan malli, joka ei oikein sovi hyvin kenellekään.

HyFlex-mallin hyvinä puolina useat tutkituista lähteistä näkivät joustavuuden opiskelijan näkökulmasta. Oppilaitoksen näkökulmasta mallin hyötynä on se, että osallistuvien opiskelijoiden määrä voi kasvaa, kun taas resurssien säästöä tulisi tarkastella suhteessa esimerkiksi uusien laitteiden investointitarpeisiin. HyFlex-mallin haasteena on opiskelijoiden kohdalla sosiaalisen vuorovaikutuksen puute. Sosiaalinen vuorovaikutus nähdään kuitenkin myös mahdollisuutena tässä mallissa, mutta sen onnistuminen vaatii tarkoituksenmukaisia tiloja sekä hyödynnettävissä olevaa teknologiaa ja

tukea tekniseen osaamiseen. Joustavuus antaa toisaalta suuren vastuun yksittäiselle opiskelijalle ja hänen kyvyilleen päättää, mikä oppimismenetelmä sopii hänelle parhaiten. (Howell, 2022.)

Howellin (2022) mukaan täydennyskoulutusta tarvitaan sekä opetuksen suunnittelun suhteen että teknologisen osaamisen kartuttamiseksi opettajien kohdalla. Mallin keskiössä on toisaalta opiskelijoiden kaipaaman joustavuuden tarjoaminen, mutta samalla malli mahdollistaa myös aliedustettujen ryhmien tavoittamisen. Malli palvelee yliopistojen tarvetta virtaviivaistaa toimintaa, tarvetta innovoida ja luoda kustannustehokkuutta. Saavutettavuus nähdään mallin vahvuutena juuri joustavuuden vuoksi, kun taas oikeudenmukaisuus nähdään esimerkiksi asynkronisen materiaalin uudelleenkäytön kautta, esimerkiksi kun materiaali toimii toistona heikommille opiskelijoille. (Howell, 2022.) Saavutettavuuden ja oikeudenmukaisuuden toteutuminen riippuu kurssin suunnittelusta ja annetuista ohjeista, mutta siihen vaikuttaa opettajan lisäksi myös opiskelijoiden omaama tekninen osaaminen. Jotta pystymme varmistamaan yhtäläiset mahdollisuudet kurssin oppimistavoitteiden saavuttamiseksi, opiskelijoilla on oltava riittävät tekniset taidot ja heillä tulee olla käytettävissä tarvittava tekniikka ja tekninen tuki, jotta he voivat osallistua opetukseen menestyksekkäästi. (Howell, 2022.)

Howell (2022) summaa kirjallisuuskatsauksensa niin, että mallin avaintekijä on joustavuus. Tämä antaa opiskelijoille valinnan vapauden, mutta onnistumisen varmistamiseksi tarvitaan selkeää ohjeistusta ja tukea. Toiseksi on tärkeää suhteuttaa menestystekijät haasteisiin ja kolmanneksi on panostettava opettajien kouluttamiseen.

Raman, Sullivan, Zolbanin, Nittala, Hvalshagen & Allen (2021) keskustelevat HyFlex-mallin käytöstä opetuksessa erityisesti COVID-19-näkökulmasta artikkelissaan ” Practical Tips for HyFlex Undergraduate Teaching During Pandemic”. Artikkelissa vertaillaan HyFlex-opetusta ennen ja jälkeen pandemian parhaiden ratkaisujen löytämiseksi pandemia-aikana toteutettavaan opetukseen. Tällaisessa tilanteessa opiskelijoilla ei ole valinnanvapautta ja lähiopetus saattaa olla mahdotonta tai osittain rajoitettua tartuntariskin takia. Artikkelissa annetaan opettajille konkreettisia käytännön vinkkejä siitä, miten HyFlex-mallia voi hyödyntää opetuksessa tilanteen helpottamiseksi pandemian aikana. Kirjoittajat antavat vinkkejä konkreettisista tavoista työskennellä luokassa videoneuvottelutyökalun avulla, esimerkiksi käyttämällä ”breakout-huoneita” ryhmätöissä. Heterogeenisten ryhmien avulla, eli kun ryhmätöissä ovat mukana sekä luokkahuoneessa että verkossa opiskelevat osallistujat, saavat he enemmän mahdollisuuksia yhteistyöhön toistensa kanssa ja paremman yhteenkuuluvuuden tunteen. Kirjoittajat suosittelevat käytännön syistä, että jokaisessa ryhmässä on vähintään yksi oppilas fyysisestä luokasta, mikä tarkoittaa, että opettaja voi kävellä luokkahuoneessa normaalisti ja seurata ryhmien työskentelyä ja myös antaa ohjeita luokassa kaikille ryhmille samanaikaisesti. He suosittelevat myös teknisten näkökohtien huolellista suunnittelua ja neuvovat varaamaan oppilaille tehtäviä, joita he voivat tehdä eri syistä johtuvissa odotustilanteissa. He suosittelevat myös ryhmätöiden purkamista yhteisten esitysten kautta. (Raman ym. 2021.)

Raman et al. (2021, 223) toteavat, että tällainen mallin käyttötapa (josta puuttuu asynkroninen vaihtoehto ja jossa osallistuminen lähiopetukseen on rajoitettu) poistaa HyFlex-mallille ominaisen valinnanvapauden elementin. Kirjoittajien kuvaamalla tavalla opiskelijoilla on vain mahdollisuus valita, osallistuvatko he synkronisesti videoneuvottelun kautta vai olemalla läsnä luokassa. Artikkelin käytännön vinkit siitä, miten voimme saada aikaan yhteistoiminnallisen, vuorovaikutteisen ja integroivan opetuskokemuksen pandemia-aikana ovat kuitenkin hyödyllisiä, vaikka kyseessä ei olekaan puhtaasti HyFlex-mallinen opetus.

Patrik O. Mose (2022) on artikkelissaan ”Instructional Design in a Time of Crisis: Experiences of Instructional Designers and Faculty as First Responders” haastatellut opetussuunnittelijoita ja opetushenkilöstöä, jotka olivat niin sanotusti etulinjassa COVID-19-kriisin aikana. Pyrkimyksenä oli selvittää heidän kokemuksiaan tilanteesta ja niitä strategioita, joita tässä tilanteessa käytettiin. Mose (2022) huomauttaa, että opetuksen ja opetusmoduulien suunnittelu verkossa normaalioloissa on aivan erilaista kuin tilanteessa, jossa opetus joudutaan siirtämään verkkoon kriisitilanteen vuoksi. Monet haastatelluista kuvasivat, että COVID-19-kriisin muutostilanteessa puuttui suunnitelma ja valmius käsitellä muutosta, mikä vaikutti opetuksen laatuun. Opetuksessa oli otettava käyttöön uusia viestintävälineitä ja teknologisia ratkaisuja, joiden käytön osaaminen oli vaihtelevaa. Henkilökohtainen kehittyminen, lisääntyneet ongelmanratkaisutaidot ja yhteistyö olivat tekijöitä, joiden tärkeys korostui haastateltujen kohdalla. Mose (2022) ehdottaa HyFlex-mallin ja muiden monimuoto-opetuksen mallien käyttöä keinoina rakentaa kestävää tulevaisuuden opetusta, joka toimii myös kriisitilanteissa.

Zizka ja Probst (2022) tarkastelevat artikkelissaan ”Learning During (or despite) COVID-19: business students’ perceptions of online learning” opiskelijoiden kokemuksia verkossa opiskelemisesta pandemia-aikana. Tulokset osoittivat, että vaikka opiskelijat arvostivat mahdollisuutta opiskella pandemian aikaisessa erikoistilanteessa, kokivat monet motivaation laskeneen loppua kohden. Pandemian myötä korkeakoulutuksessa on siirrytty uusiin opetus- ja oppimistapoihin. Nopeassa muutosprosessissa oppilaitokset pyrkivät löytämään ratkaisuja, joiden avulla opiskeleminen olisi mahdollista pandemiasta huolimatta. Zizkan ja Probstin (2022) tutkimuksen keskiössä on sen selvittäminen, kuinka meidän pitäisi opettaa tulevaisuudessa? He totesivat tuloksissaan, että opiskelijoilla oli aluksi myönteisempi käsitys verkko-opinnoistaan, mutta motivaatio laski ajan kuluessa. Opiskelijat osallistuivat tutkimukseen neljän opintoperiodin

aikana. Heidän arvostuksensa synkronisia (samanaikaisesti verkossa) opiskelumahdollisuuksia kohtaan laskee loppua kohden, kun kokemus tästä opiskelutavasta kasvoi. Vaikka opiskelijat tottuivat järjestelmään paremmin, he tunsivat jostain syystä olevansa vähemmän sitoutuneita. Opiskelijat selittivät keskittymisvaikeutensa johtuvan verkko-opetuksen yksitoikkoisuudesta ja väsymisestä tietokoneen äärellä istumiseen. Asynkroninen opiskelutapa (eri aikaisesti verkossa) näytti sopivan itseohjautuville, mutta kyseisessä tutkimuksessa heitä oli melko vähän. Arvostus erilaisia ja alun perin jännittävinä ja innovatiivisina pidettyjä verkko-opintoja kohtaan laskee myös ajan myötä, kun ne alkoivat tuntua toistuvilta. Tutkimustulokset eivät kuitenkaan osoittaneet, että opiskelijat mieluummin palaisivat lähiopetukseen. Zizkan ja Probstin (2022) päätelmä on, että tilanne avaa mahdollisuuden ujuttaa hybridielementtejä opetukseen. He myös korostavat monipuolisen ja vaihtelevan opetuksen sekä vuorovaikutuksen tärkeyttä, kuten myös tuen saamisen tärkeyttä, jotta voimme edesauttaa opiskelumotivaation ja oppimisen sujumista tulevaisuudessa.

3 PILOTTIOPINTOJAKSOJEN JÄRJESTÄMINEN

Janne Torvikoski, asiantuntija (digipedagogiikka)

HyFlex-pilotointi järjestettiin osana Moottori-hankkeen toimintaa. Pilotoitavat koulutukset oli määritelty jo hankkeen hakemusvaiheessa. Pilotointiin osallistuivat tradenomikoulutus, tieto- ja viestintätekniikan koulutus sekä yhteisöpedagogikoulutus.

Pilottiopettajat osallistuivat HyFlex-työpajoihin (6 kpl) syksyn 2022 aikana. Työpajoissa opettajat perehtyivät HyFlex-malliin materiaalien, keskusteluiden ja tehtävien avulla. Työpajojen vetäjinä toimivat Moottori-hankkeen projekti-päällikkö Anna Pulkkinen ja pedagoginen asiantuntija Paula Santapakka.

Opettajat aloittivat pilottiopintojaksojen suunnittelun työpajoissa ja jatkoivat työstämistä itsenäisesti pajojen jälkeen. Hankkeen resurssit kohdistuivat HyFlex-opintojakson suunnitteluun ja kehittämiseen. Pilottiopintojaksojen opetus tapahtui opettajien normaalilla työajalla.

Työpajoja varten muodostettiin opintojakso, johon koostettiin opettajan- ja opiskelijan ohjeistusta HyFlex-opintojaksosta. Opintojakson materiaalia on päivityksen jälkeen tarkoitus käyttää myös jatkossa opettajien HyFlex-koulutukseen.

4 OPETTAJIEN KOKEMUKSIA HYFLEX MALLIN PILOTOINNISTA

4.1 LIIKETALouden PILOTTIOPINTOJAKSO

Johanna Österberg-Högstedt, lehtori (liiketalous)

Management-opintojaksolle osallistui 48 kansainvälistä liiketalouden monimuoto-opiskelijaa. Opintojakson opetus on aiemmin tapahtunut monimuoto-opiskelijoiden lähipäivinä, mutta korona-aikana kurssi on toteutunut online-toteutuksena. HyFlex-opintojaksolla opiskelijalla oli mahdollisuus valita joka opetuskerralla itselleen sopiva osallistumistapa. Lähiopetuksessa opiskelevat saivat henkilökohtaista ohjeistusta ja opastusta tehtävien tekemiseen ja sosiaalista kanssakäymistä muiden opiskelijoiden kanssa. Synkronisesti (Zoomin kautta) opiskelevat saivat joustavan vaihtoehdon, mutta samalla myös sosiaalista vuorovaikutusta muiden etäopiskelevien ja luokassa paikalla olevien kanssa ryhmätöiden kautta. Asynkronisesti (eriaikaisesti) opiskelevat saivat joustavan, mutta itseohjautuvuutta vaativan tarkasti ohjeistetun vaihtoehdon.

Luokassa opiskeleville tarjottiin luento aikataulutettuun aikaan ja luentomateriaali pdf-muodossa. Ohjelmassa oli luennon lisäksi ryhmätöitä, paritehtäviä tai yksilötehtäviä. Online-opiskelijoille tarjottiin samanaikaisesti luento Zoomin kautta ja myös heille oli luentomateriaali pdf-muodossa ja tehtävänannot tarjolla Itslearning-alustalla. Synkronisesti opiskelevat tekivät ryhmätöitä joko omissa ryhmissään Zoomin ryhmätötiloissa tai sekaryhmissä yhdessä luokassa opiskelevien kanssa. Sekaryhmien muodostaminen vaati sen, että myös luokahuoneessa olevat olivat kirjautuneina Zoomiin. Itsenäisesti opiskelevat (asynkroninen vaihtoehto) kävivät luennon läpi itsenäisesti joko videoidun luentomateriaalin perusteella tai tutustumalla pdf-muodossa olevaan luentomateriaaliin Itslearning-alustalla. Ryhmätöitä oli muokattu itsenäisesti suoritettavien tehtävien muotoon, mikä mahdollisti itsenäisen ajasta riippumattoman etenemisen. Jokaiselle opiskelijalle tehtävien palautuspäivä oli sama riippumatta siitä, minkä osallistumistavan opiskelija valitsi.

4.1.1 Tehtävät ja materiaalit

Opintojakson aikana kokeilin erilaisia tehtäviä ja tehtävänantoja, sekä niiden soveltuvuutta ja etenkin niiden kykyä palvella kaikkia kolmea osallistumistapaa. Pyrin tekemään tehtäviä, jotka soveltuvat ryhmässä tehtäviksi myös sekaryhmissä, jolloin osa ryhmän opiskelijoista oli luokahuoneessa paikalla ja osa ryhmästä oli Zoomin kautta läsnä. Tehtävien tuli samalla olla muunnettavissa niin, että ne toimivat itseopiskelutehtävinä asynkronisesti opiskeleville.

Ryhmätöiden toteuttamista ja esittämistä on helpottanut se, että myös luokassa olevat opiskelijat ovat Zoomissa. Ryhmillä on ollut oma huone Zoomissa, missä he ovat voineet jakaa näytön ja valmistella yhdessä tulosten esitysmateriaalia. Oma huone on ollut ryhmille tila, jossa työtä tehdään riippumatta siitä, onko luokahuoneessa vai Zoomissa. Tosin luokahuoneessa olevien kohdalla laadukkaana kokemuksen varmistamiseksi kuulokkeiden käyttö on suotavaa. Tulevaisuudessa tekniikan avulla saamme varmasti toimivia ryhmätötiloja ja sovelluksia, joiden avulla ryhmätöiden tekeminen on entistä sujuvampaa.

Kokeilin myös itsenäisesti opiskeltavien tehtäväpakettien koostamista siten, että videoluento yhdistettiin itsenäisesti suoritettava tehtävä ja sen ohjeistus. Panopto-sovelluksen avulla sain kätevästi koostettua hyvän kokonaisuuden, jota pystyin myös editoimaan. Tämän kaltaiset tehtävät palvelevat etenkin asynkronisesti opiskelevia, mutta toimivat myös hyvinä varatehtävinä, jos opiskelija joutuu olemaan poissa luennolta. Tämä tuo joustavuutta myös opettajalle sairautumisen sattuessa, sillä luennon voi korvata tällaista materiaalia käyttäen.

Online-tentin tekemistä kokeilin Itslearning-alustan työkalun avulla. Kaikille sama tentti loi mielestäni tasavertaiset lähtökohdat riippumatta valitusta osallistumistavasta ja antoi minulle mahdollisuuden tarkastella myös yksilön oppimista runsaasti viljelemieni ryhmätöiden vastapainona. Ryhmätöiden etuna on kanssakäymisen vahvistaminen ja vuorovaikutuksen mahdollistaminen opiskelijoiden välillä. Kurssin tehtävistä osa oli myös itsenäisiä pohdinta- ja kirjoitustehtäviä tasapainon saavuttamiseksi ja arvioinnin tueksi.

Haasteeksi muodostui etenkin vierailevien luennoitsijoiden ja yritysvierailujen toteuttaminen siten, että kaikkien osallistumistapojen samanarvoisuus säilyisi. Vierailevien luennoitsijoiden esitystä pystyivät seuraamaan luokahuoneessa opiskelevat ja myös synkronisesti verkossa opiskelevat, mutta asynkronisesti opiskelevien kohdalla tallentaminen olisi vaatinut vierailevan luennoitsijan suostumuksen luennon tallentamiseen. Monessa tapauksessa tämä on mahdollista, mutta aina tilaisuus ei ole sen kaltainen, että tallentaminen onnistuisi. Tässä päädyin ratkaisuun, jossa tarjosin asynkronisesti opiskeleville muuta (kirjallista) materiaalia samasta aihepiiristä, johon he saivat tutustua omalla ajallaan.

Vierailevan luennoitsijan vierailuun olin yhdistänyt luentopäiväkirjatehtävän ja asynkronisesti opiskelevat saivat reflektoida kirjallisen materiaalin perusteella. Täysin tasavertaista tämä ei tietenkään ollut, mutta Beattyn (2019) mallia mukaillen tärkeintä on, että jokaisessa kolmessa osallistumistavassa päästään samaan oppimistavoitteeseen, vaikka tapa saada tietoa ei välttämättä olisikaan täysin samankaltainen kaikissa kolmessa mallissa.

Yritysvierailujen tekemisen haastetta en pystynyt tämän kokeilun puitteissa ratkaisemaan, mutta teknisten ratkaisujen ja lisäkokeilujen kautta löytyy varmasti erilaisia ratkaisuja toimivan mallin löytämiseen kaikille opiskelijaryhmille.

4.1.2 Kokemuksia

Hyvien materiaalien suunnittelu, kokeilu ja toteuttaminen oli aikaa vievää puuhaa. Paljon aikaa vei myös sellaisen oppimismateriaalin suunnittelu, joka takaisi kolme samanarvoista, mutta samalla toteutettavissa olevaa mallia. Lähtökohtani oli kuitenkin se, että en lähde tekemään kolmea erilaista mallia, joissa kaikissa olisi erilaisia tehtäviä, vaan keskiössä oli koko ajan ajatus siitä, että materiaalit olisivat mahdollisimman pitkälle samat ja muokattavissa kaikissa kolmessa mallissa hyödynnettäviksi. Vaikka tämä ensimmäinen toteutus tuntui hieman työläältä, olen jälkepäin huomannut seuraavaa saman opintojakson toteutusta tehdessäni, että hyvin suunniteltujen materiaalien uusiokäyttäminen onnistuu paremmin. Esimerkiksi videoiden tekeminen on aikaa vievää, mutta ne toimivat useamman kerran, mikäli sisältö ei ole heti vanhenevaa.

Myös erilaisten tehtävien kokeileminen on antanut minulle hyvää kokemusta siitä, millaiset tehtävät toimivat esimerkiksi ryhmätyönä tehtäviksi, jolloin voin hyödyntää niitä hiukan muunnellen myös seuraavalla kerralla. Kuningasajatukse-
na olen pitänyt sitä, että pyrin tekemään sellaista materiaalia, jota voin hyödyntää kaikissa kolmessa osallistumista-
vassa, ja jota voin uusiokäyttää useammassa opintojaksototeutuksessa.

Tästä kokeilusta opin ainakin sen, että osasin jo ennestäänkin paljon. Soveltamalla luovasti asioita, joita teemme jo muutenkin, pystyy toteuttamaan kolme samanaikaista joustavaa opiskelun muotoa, joissa toteutuu opiskelijan samanarvoisuus, saavutettavuus, valinnan mahdollisuus sekä kierrätyksen ja ajansäästön mahdollisuus. Tekniikan avulla lähiopetuksen, online-opetuksen sekä myös itsenäisen opiskelun toteuttaminen samanaikaisesti voidaan tulevaisuu-
dessa toteuttaa entistäkin sujuvammin.

4.2 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIIKAN PILOTTIOPINTOJAKSO

Heikki Ahonen, lehtori (tieto- ja viestintätekniikka) ja **Tero Niemi**, lehtori (tieto- ja viestintätekniikka)

Tieto- ja viestintätekniikan HyFlex-pilottiopintojaksoksi valikoitui C#-ohjelmointikielellä toteutettava Olio-ohjelmointi ja -suunnittelu. Opintojakso on jatkoa Ohjelmoinnin perusteet -toteutukselle ja sen suunniteltu suoritusajankohta on ensimmäisen vuoden kevätlukukausi.

Opintojakso on alun perin suunniteltu itseopiskelua varten, mutta opintojaksosta on pidetty aiempina vuosina myös lähiopetustoteutuksia. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että kurssimateriaali on ollut verkossa saatavilla, ja vapaaehtoiset luennot ovat olleet lähinnä vain tuomassa lisäarvoa materiaalin ohella. Tätä pilottia varten opintojaks-
soa räätälöitiin siten, että se voidaan toteuttaa HyFlex-mallilla, eli tarjolla on kolme erilaista osallistumistapaa. Näistä opiskelija voi valita itselleen mieluisimman; lähiopetus, samanaikaisesti etänä ja täysin omaan tahtiin etenevä suoritus.

Opintojakso koostuu verkkomateriaalista sekä harjoitustehtävistä, joita opiskelija suorittaa Visual Studio Code -kehitys-
ympäristössä, käyttäen TestMyCode (TMC) -tehtäväautomaatiota. Tehtävät tehdään omalla tietokoneella, jonka jälkeen ne tarkistetaan ohjelmallisesti. Tehtävän ollessa oikein suoritettu, se voidaan siirtää palvelimelle, josta opettajat näkevät opiskelijan suoritukset. Opintojakson läpäistäkseen on tehtävistä saatava vähintään 50 % oikein. Tämän lisäksi opintojaksolla on myös tentti, joka tulee läpäistä. Varsinainen arvosana muodostuu tehtyjen tehtävien mukaan.

4.2.1 Osallistujat

Opintojaksolle osallistui 112 opiskelijaa, joista 82 suomenkieliselle ja 30 englanninkieliselle toteutukselle. Opintojakso toteutettiin siis käytännössä kahdessa osassa siten, että luennot pidettiin kahdella kielellä. Opettajat pitivät ensin suomenkieliset luennot sekä läsnä että etänä, jonka jälkeen sama tehtiin englanniksi. Osallistujissa oli sekä päivämuotoi-
seen että monimuotoiseen opiskeluun pääsääntöisesti osallistuvia opiskelijoita.

Päivämuodolla tarkoitetaan päätoimista opiskelua, joka koostuu pääasiassa lähiopetuksesta normaalin työajan puitteissa. Päivämuotoiseen opiskeluun voi kuulua myös etäopetusta, mutta normaalisti yksittäinen opintojakso on kokonaisuudessaan joko läsnä tai etänä. Monimuoto-opiskelu koostuu pääasiassa iltaopiskelusta ja painottuu verkko-opiskeluun. Myös monimuotoisessa opintojaksossa voi olla osana lähiopetusta, mutta verrattuna päivämuotoiseen, yksittäisellä opintojaksolla voi olla useammin molempia toteutustapoja.

4.2.2 HyFlex-toteutusmallin suunnittelu

HyFlex-opintojakson toteutuksessa lähdimme siitä, että jokainen kolmesta vaihtoehdosta olisi tasavertainen. Kun normaaliolosuhteissa kaikki opiskelevat etänä, opiskelijan ja opettajan välinen interaktio on jäänyt vähäiseksi. Erityisesti synkroninen interaktio on jäänyt vähälle, sillä luentojen puuttuessa ei ole ollut suoraan synkronista palautekanavaa opettajan ja opiskelijoiden välillä. Tätä on pyritty jo aiemminkin parantamaan asynkronisella keskusteluforumilla, jonka avulla opettajalta ja kanssaopiskelijoilta on voinut kysyä apua tehtäviinsä tai opintojakson materiaaleihin liittyen.

Tässä toteutuksessa kokeilimme hyvin erilaista lähestymistapaa verrattuna sekä aiempiin toteutuksiin että normaalin HyFlex-toteutukseen. Opintojakson aikana emme pitäneet suoranaisesti hybridiluentoja siten, että opettajat olisivat tavalliseen tapaan lähi- ja etäopetustilanteessa samanaikaisesti, vaan opettajien vastuu jaettiin sekä lähi- että etäopettajiksi. Näin hybridi muodostui enemmänkin samanaikaisuudesta kuin hybridiopetuksesta per se.

Opiskelijoille opintojakson alkuperäinen toteutusmuoto (verkko-opinnot) mahdollistaa suoraan asynkronisen opiskelumahdollisuuden toteuttamisen. Lähiopetus toteutettiin siten, että toinen opettajista (Heikki) oli luokassa läsnä aina luenton aikana, ja opiskelijat saattoivat tulla fyysisesti paikan päälle käymään materiaalia opettajan kanssa läpi. Synkroninen etäosallistuminen toteutettiin siten, että toinen opettajista (Tero) oli samanaikaisesti Teams-sovelluksen välityksellä pitämässä samansisältöistä etäluentoa samasta opintojakson aiheesta.

Jotta opettajien luentojen samankaltaisuus voitiin varmistaa, pidettiin opettajien kesken viikoittainen palaveri ennen luentoja, jossa materiaali käytiin kohta kohdalta läpi, ja sovittiin mitkä asiat materiaalista käydään läpi tarkemmin luenton aikana. Tämä sisälsi myös jokaisen materiaalissa olevan esimerkin ja näiden tarkastamisen, mitkä näistä esiteltiin. Täten pystyimme takaamaan mahdollisimman samankaltaisen sisällön sekä etänä että läsnä osallistuville opiskelijoille.

4.2.3 Lähiopetus

Lähiopetuksen opiskelumalli viittaa perinteiseen luokkaopetukseen, jossa opiskelijat ja opettaja ovat fyysisesti samassa luokkatilassa. Koska HyFlex-periaatteisiin kuuluu jokaisen oppimiskokemuksen yhdenvertaisuus eri suoritustavoilla, pilottimme lähiopetus tarkoitti, että opettaja ohjasi luentoa käymällä läpi kurssimateriaalia ja esimerkkejä. Käytännössä läsnä oleville opiskelijoille ei tarjottu laajempaa oppimiskokemusta kuin etänä tai itsenäisesti opiskeleville. Opiskelijan valinnan ansiosta jokaisella oli mahdollisuus valita osallistumistapa, joka sopi hänelle parhaiten.

Lähiopetus järjestettiin Centria-ammattikorkeakoulussa Talonpojankadun kampuksen IT-luokassa kahdesti viikossa alkutalvella 2023. Maanantai-iltaisina pidettiin varsinaiset luennointitunnit, kun taas perjantai-iltaisina järjestettiin pajaohjausta, jossa opettaja auttoi tehtävien tekemisessä, mutta ei pitänyt varsinaista luentoa.

4.2.4 Synkronisesti etänä

Synkronisesti etänä tapahtuva osallistumistapa tarkoittaa vastaavaa kuin yllä oleva lähiopetuksen osallistumistapa, mutta opiskelija osallistuu opetukseen reaaliaikaisesti etäyhteyden kautta. Tämän tavan etuna on paikkariippumattomuus. Opiskelijan ei tarvitse saapua fyysisesti kampukselle osallistuakseen opetukseen, vaan hän on tietoliikenneyhteyksien päässä tiettyyn kellonaikaan. Koska kyseessä on synkroninen muoto, on luennolle osallistuttava niiden ollessa käynnissä. Tämä malli soveltuu hyvin opiskelijoille, jotka haluavat olla luennolla paikalla, mutta asuvat esimerkiksi pidemmän matkan päässä kampukselta, jolloin fyysinen paikallaolo ei ole aina mahdollista.

4.2.5 Asynkroninen opiskelu

Asynkronisesti osallistuva opiskelija opiskelee pääsääntöisesti itsenäisesti verkkomateriaalia läpi käyden ja harjoitustehtäviä tehden. Materiaali onkin alun perin tarkoitettu juuri itseopiskelua varten ja täten soveltuu asynkroniseen etäopiskeluun hyvin. Verrattuna normaaliin etäopiskeluun tässä HyFlex-pilotissa tarjosimme asynkronisesti etänä oleville lisäksi mahdollisuuden käyttää muun muassa vertaistukifoorumia.

Vaikka foorumi olikin kaikkien osallistumistapojen käytössä, asynkronisuuden pääasiallinen etu oli muihin toteutusmuotoihin nähden aikatauluista vapaampi osallistuminen. Tämä mahdollisti myös laajemman asynkronisuuden myös muita oppimismuotoja pääasiallisesti käyttäville. Foorumin käyttö jäi kuitenkin hyvin vähäiseksi, ellei olemattomiin, pääasiallisesti läsnä tai synkronisesti etänä opiskelevilta. Pääsääntöisesti vain asynkronisesti etänä opiskelevat käyttivät keskusteluforumia.

4.2.6 Tehtäväautomaatio

Opintojakson aikana oli käytössä myös tehtävän tarkistusautomaatti TestMyCode (TMC), joka on kehitetty Helsingin yliopistolla. Automaation ansiosta opintojakson tehtävien tarkastus oli yhtäläinen opiskelijoille riippumatta siitä, mitä suoritusmuotoa he käyttivät.

Tehtäväautomaatio antoi automaattisen palautteen opiskelijoille. He saivat suoraan tiedon siitä, oliko tehtävä mennyt läpi vai ei. Automaatiossa oli käytössä myös kevyt pelillistäminen, jolloin negatiivisesta tuloksesta sai punaisen vas-teen, kun taas läpi menneestä tehtävästä sai suoraan vihreää valoa, ja vielä myös tehtäväpisteet itselleen näkyviin.

Automaation ansiosta opiskelijoiden oli helpompi seurata omaa edistymistään opintojakson aikana. TMC näyttää suoraan opiskelijan ansaitsemien tehtävien pistemäärän niin opettajalle kuin opiskelijalle itselleenkin. Tämän myötä opintojakson arvostelu pääasiassa tehtäväperusteellisesti on järkevää, sillä opiskelija pystyy seuraamaan omaa edis-tymistään, minkä lisäksi saa suoraan ansaitsemansa arvosanan.

Tehtävämäärään perustuva arvostelu mahdollistaa sen, että erityisesti asynkronisesti etänä opiskelevat voivat itse päättää oman opiskelutahtinsa, ja edetä opintojaksolla niin nopeasti tai hitaasti kuin haluavat. Lisäksi automaation avulla ja arvosteluperusteiden läpinäkyvyydellä saadaan aikaan se, että opiskelijat voivat itse vaikuttaa ansaitse-mansa arvosanaan omalla työmäärällään.

Vaikka tälläkin opintojaksolla tavoitteena on osaamisperustainen arvostelu, voidaan argumentoida, että työmäärään perustuva arvostelu tukee myös osaamisperustaista arvostelua, erityisesti näin opintojen alkupäähän tarkoitetuilla kurseilla. Osaamisen todistaminen voidaan osoittaa aihealueittain laadituilla tehtävillä, joiden osaamisvaatimus kas-vaa aina osa-alueen alusta loppua kohti.

Automaattisten tehtävien tarkistamisen lisäksi opintojaksolla on käytössä automaattisesti tarkistettava loppukoe, joka arvostellaan hyväksytyt/hylätyt -asteikolla. Tämän kokeen tarkoituksena on varmistaa opiskelijan osaamista. Kun koe on erikseen suljetussa oppimisympäristössä, toimii se lisäksi osittain varmenteena siitä, että opiskelija on itse tehnyt myös tehtävät ja oppinut kurssin sisällön.

Kurssikoe koostui kahdestakymmenestä monivalintakysymyksestä. Jokainen kysymys arvottiin omasta kysymyspat-teristostaan, ja kysymysten sekä vastausten järjestys arvottiin. Tämän myötä todennäköisyys siihen, että kahdella opiskelijalla olisi täsmälleen sama koe, oli tähtitieteellisen pieni. Täten kokeen järjestäminen kaikille opiskelijoille etänä oli mahdollista.

4.2.7 Johtopäätökset

Opintojakson opiskelijoista noin puolet aloitti synkronisesti etänä ja puolet lähiopetuksessa. Kuitenkin jo toisella to-teutusviikolla lähes puolet opiskelijoista oli vaihtanut asynkroniseen toteutukseen. Opintojakson edetessä lähiopetus käytännössä hiipui kokonaisuudessaan siten, että viimeisellä kahdella viikolla ei enää ollut osallistujia luennoille, ja työ-pajoissa kävi alle 10 opiskelijaa. Samanaikaisesti etänä opiskelevien osuus ensin kasvoi, kun lähiopetuksesta opiskelijat siirtyivät opiskelemaan synkronisesti etänä, mutta sielläkin loppua kohden opiskelijamäärä laski huomattavasti. Täysin tyhjiä luentoja ei etänä kuitenkaan ollut.

Opintojakson aikana ei huomattu merkittävää eroa aiempien toteutusten ja tämän toteutuksen välillä arvosanaja-kaumassa, eikä myöskään suoritusmäärissä. Opiskelijat olivat odotetun aktiivisia. Toteutusmuodosta riippumatta ainoa poikkeus oli keskustelufoorumin vähäinen käyttö, sillä sinne odotimme suurempaa aktiivisuutta aiempien toteu-tusten perusteella. Erityisesti siinä kohtaa, kun suurin osa opiskelijoista lakkasi käymästä synkronisesti etänä tai edes läsnä, odotimme keskustelufoorumille kasvavaa keskustelua.

Opintojakso oli kokemuksena hyvin mielenkiintoinen, vaikkakaan ei tuonut opettajan näkökulmasta paljoakaan uutta verrattuna esimerkiksi aiempiin monimuotoisiin toteutuksiin. Kuitenkin pilotin aikana tuli enemmän keskittyttyä eri suoritusmuotojen tasavertaisuuteen. Myös viikoittaiset keskustelut kollegan kanssa mahdollistivat kurssin reaaliaikai-

sen päivittämisen, kun yhdessä keskityimme tarkemmin materiaalin sisältöön. Täten materiaalin mahdolliset virheet ja päivitystarpeet tuli huollettua aina vähintään päivää ennen kyseisen asian käsittelyä luennolla.

Vaikka synkroninen opetus kahden opettajan toimesta oli sinänsä toimivaa, oli se lopulta turhan aikaa vievää. Yhteisopettajuuden kannalta voisi olla selkeämpää esimerkiksi toisen opettajan ottaa vastuu luennoista, ja toisen opettajan ohjata pajassa tehtävien tekemistä. Täten kurssille annetusta resursoinnista saisi paremmin kaiken irti. Vaikka tehtävät jaettaisiin näin, ovat viikoittaiset keskustelut silti hyödyllisiä, sillä näiden avulla opettajat saavat koordinoitua viikon käsiteltävät asiat helpommin.

Verrattuna aiempiin toteutuksiin pilotin erilaisesta toteutustavasta ei ollut merkittävää etua, joten tätä toteutustapaa tuskin tullaan ottamaan käytäntöön tulevilla opintojaksoilla. Kuten yllä todettu, erilainen jako opettajien vastuissa on kannattavampaa. Pilotin yksi tärkeimmistä kokeiluista oli opettajien synkroninen opetus eriytettyillä etä- ja läsnäololennoilla, mutta saavutettu hyöty ei ollut tarpeeksi merkittävä, jotta se korreloisi käytettyyn resurssiin nähden. Myöskään opiskelijapalautteessa ei noussut esiin, että tämä olisi ollut erityisen toimiva ratkaisu, joten eroa opiskelijan näkökulmasta verrattuna aiempiin hybriditoteutuksiin ei ollut havaittavissa.

4.3 YHTEISÖPEDAGOGIKOULUTUKSEN PILOTTIOPINTOJAKSO

Annika Yliniemi, lehtori (humanistinen ja kasvatusala)

Syksyllä 2022 saimme mahdollisuuden pilotoida HyFlex-mallia osana Moottori-hanketta. Yhdistimme kokeilussa uuden opetussuunnitelman mukaisen Kirkon nuorisotyö (7 op) -opintojakson monimuoto- ja päivätoimetukset. Tämä oli hyvä tilaisuus muokata rakenteita ja ajatella kokonaisuutta aivan uudesta näkökulmasta. Opintojakso jaettiin kuuteen eri teemaan. Teemat valittiin opintojakson osaamistavoitteista käsin ja näin ne palvelivat hyvin myös AHOT-prosessia.

Opintojaksoon suunniteltiin HyFlexille tyypilliset kolme erilaista osallistumismahdollisuutta. Opiskelijat pystyivät valitsemaan teemoittain, osallistuvatko opetukseen kampuksella lähiopetuksessa (face-to-face), samanaikaisesti verkossa (online synchronously), vai eriaikaisesti verkossa (asynchronously). Itslearning toimi hyvin oppimisalustana ja myös ilmoittautuminen teemoihin tapahtui alustan kautta. HyFlex-malli toi innostusta ja opiskelijat tuntuivat hyvin tyytyväisiltä opetuksen sisältöön ja joustavuuteen. Suurella osalla monimuoto-opiskelijoita oli jo työkokemusta alalta, ja he rikastuttivat näin omilla kokemuksillaan päiväopiskelijoiden ryhmää ja toivat ajankohtaisia näkemyksiä opetukseen. Ryhmätyöskentelyt olivat antoisia ja tekniikka toimi pääosin hyvin. Opintojaksolla kokeiltiin myös erilaisia teknisiä ratkaisuja äänen ja kuvan suhteen. Esimerkiksi heittomikki (Catchbox) toimi hyvin ryhmätöiden purku- ja keskustelutilanteissa. HyFlex-mallin periaatteita oli tarpeen kerrata tiheästi opintojakson edetessä. Haasteena kokeilussa oli pilottiryhmä, joka koostui ensimmäisen vuoden yhteisöpedagogiopiskelijoista.

HyFlex-malli vaati opiskelijoilta omatoimisuutta ja itseohjautuvuutta. Opiskelijan tuli itse huolehtia omasta opintoaikataulusta ja tehdä ilmoittautumiset teemoihin oman suunnitelman mukaisesti. Lisäksi hänen täytyi muistaa tehdä tehtävät ajoissa ja huomioida, jos jokin tehtävä jäi puuttumaan. Olisi hyvä, jos Itslearning-alustalle saisi rakennettua opiskelijan polut niin, että ilmoittautumisen mukaan opiskelijalle aukeaisi oikean suorittamistavan tehtävät ja henkilökohtainen opintopolku. Tällä hetkellä opiskelija joutuu itse poimia itseään koskevat tehtävät ja jättää huomiotta osan tehtävistä. Tehtävänannot rakennettiin samanlaisiksi opintojakson suorittavasta riippumatta. Tämä helpotti myös erillisten tehtävien laatimista opintojakson edetessä esimerkiksi korvaamaan poissaoloja.

4.3.1 Yhteisopettajuus

Suunnittelussa ja toteutuksessa keskiöön nousi yhteisopettajuus. Yhteisopettajuus kuului prosessissa kaikkiin opetuksen vaiheisiin: oppimisen suunnitteluun ja opetusmenetelmien valintaan, opetusmateriaalin tuottamiseen ja opetusalustan käyttöön sekä opiskelijoiden osaamisen arviointiin. Yhteisopettajuus eroaa samanaikaisopettajuudesta siten, että opettajat osallistuvat yhdessä koko prosessiin alusta loppuun. Yhteisopettajuus on kahden tai useamman opettajan tasa-arvoista yhteistyötä. Samanaikaisopettajuus on vain yksi tapa toteuttaa yhteisopettajuutta. (Eskelä-Haapanen, 2013). Yhteisöpedagogikoulutuksessa on aiemminkin toteutettu samanaikaisopettajuutta, mutta nyt se vietiin vielä astetta pidemmälle tekemällä alusta loppuun asti yhteistyötä. Opintojaksoa ei jaettu pelkästään mekaanisesti, vaan molemmat opettajat työskentelivät sekä suunnittelu-, toteutus-, että arviointivaiheissa. Kaikissa vaiheissa oli tärkeää, että yhteisopettajuus toimi, ja kaikilta opettajilta vaadittiin panostusta ja läsnäoloa opintojakson edetessä.

Yhteisopettajuuteen liittyy monia haasteita. Suunnittelu-aikaa tarvitaan paljon ja opettajien rooli on tärkeä miettiä etukäteen. Ongelmia saadaan kuitenkin ratkottua huolellisen suunnittelun ja ennakoivaltmistelun kautta. Opetus on tärkeä

tehdä mahdollisimman valmiiksi myös saavutettavuuden näkökulmasta. Opiskelijoilla tulee olla pääsy opintojakson materiaaleihin ja tehtäviin heti opintojakson alkaessa. Näin toteutuu HyFlex-mallin periaatteiden mukainen jousto ja opiskelijan mahdollisuus edetä omaan tahtiin. Opettajien on tärkeä kommunikoida keskenään ja kehittää omia toimintatapojaan jatkuvasti. Laadukkaalla yhteisopettajuudella on useita etuja. Yhteisopettajuus toi moniulotteisuutta HyFlex-malliin ja se mahdollisti opintojakson koordinoinnin ja vuorovaikutuksen tehostamisen eri tavoin opiskelevien keskuudessa. Kaikki toiminta ja vuorovaikutus opintojaksolla ei ollut vain yhden opettajan varassa. Opettajien välinen dialogi myös rikastutti opetusta. Se antoi mahdollisuuden syventää opiskelijan ymmärrystä ja luoda erilaisia lähestymistapoja tarkastelun kohteena olevaan teemaan. Dialogisen ilmapiirin luominen rohkaisi opiskelijoita luomaan omia näkökulmia valmiiksi omaksutun mallin sijaan. Arviointivaiheessa oli hyvää myös se, että opiskelijat saivat palautetta useammalta opettajalta ja näin myös useammasta eri näkökulmasta.

4.3.2 Digitaalisuus HyFlex -opetuksessa

Opiskelijoiden suhtautuminen HyFlex-malliin yllätti positiivisesti. He ottivat hyvin luontevasti käyttöön uudet moneksi muuntuvat tilaratkaisut. Heille oli luontevaa käyttää monipuolisia digitaalisia ratkaisuja mm. toiminnallisissa hetkissä esimerkiksi nuotion saamiseksi luokkatilaan. Digitaalisen videonuotion lämpö oli käsin kosketeltavissa, ja sen kuumuus yllätti. Oppimisympäristö muuttui selvästi perinteiseen lähiopetukseen verrattuna. Onneksi pandemian aikana tutuksi tullut hybridiopetus antoi jotakin pohjaa HyFlex-mallin mukaisen opetuksen rakentamiseen.

Luokkatilalla on vaikutusta opetukseen. Perinteisessä luokassa opettaja on luokkatilan edessä. Hän on ikään kuin esiintyjä ja oppilaat hänen yleisönsä. Tällöin oppilas jää passiivisen kuuntelijan rooliin, eikä välttämättä osallistu keskusteluun. Usein opettaja opettaa ja oppilas vastaanottaa tietoa opettajalta suoraan. Oppilaan oma pohdinta jää hyvin suppeaksi ja hän vain vastaa opettajan suoriin kysymyksiin. Tällöin uuden oivaltaminen ja uusien merkitysten pohtiminen erilaisten ilmiöiden välille puuttuu. (Lonka 2015, 108).

HyFlex-malli haastoi positiivisesti ajattelemaan uusista lähtökohdista ja uudenlaisista pedagogisista tarpeista käsin koko opetuksen kokonaisuutta. Saavutettavuus ja erilaiset ryhmätyöskentelyt sekä verkossa että luokkatilassa mahdollistivat kokonaan uudenlaisen rakennelman. Ajatus siitä, että opiskelijat tulivat opetukseen työskentelemään ja tekemään oppimistekoja vahvistui. Perinteisen luento-opetuksen määrä suhteessa aiempaan oli huomattavasti pienempi. Opetus koostui selvästi opiskelijoiden ennakkotehtävistä, ajankohtaisten vieraiden kuulemisesta podcastien kautta, ryhmätyöskentelystä erilaisten teemojen äärellä, yhteisistä keskusteluista ja opitun tiedon jakamisesta. Opintojaksolla panostettiin valmiiksi tehtyihin podcasteihin ja lyhyisiin opetusvideoihin. Lisäksi hyödynnettiin valmiita digitaalista materiaalia kuten videoita, artikkeleita ja asiakirjoja. Erilaisten työkalujen ja välineiden avulla pystyttiin luomaan monipuolinen oppimisympäristö palvelemaan mahdollisimman joustavasti opetusta.

Oppimisympäristöön voidaan lukea kuuluvaksi myös sosiaalinen ja virtuaalinen ulottuvuus. Virtuaaliseksi oppimisympäristöksi voidaan laskea esimerkiksi internet-pohjainen oppimispeli tai muu vastaava. Sosiaaliseen ympäristöön voidaan katsoa kuuluvaksi erilaiset sosiaaliset tilanteet kuten esimerkiksi vuorovaikutus oppilaiden ja opettajan välillä. (Lonka 2015, 117). HyFlex-mallissa virtuaalisuus korostui esimerkiksi erilaisissa opiskelijaesityksissä. Verkossa eriaikaisesti työskentelevien tuottamat videot toivat heidät lähemmäksi luokassa opiskelevia opiskelijoita. Lisäksi opintojaksolle tuotetut podcastit antoivat mahdollisuuden kommunikoida virtuaalisesti eriaikaisesti verkossa olevien opiskelijoiden kanssa. Itslearning-alustan tarjoama chat mahdollisti vuorovaikutuksen ja toimi samalla opetuksen tukena esimerkiksi podcast-tehtävien purkamisessa. Varmasti verkossa tapahtuva vuorovaikutus ei ollut samanlaista kuin lähikontaktissa tapahtuva opetus, mutta se mahdollisti opiskelijoiden osallistumisen opetukseen eri tavoin ja joustavalla aikataululla.

Opetuksen suunnitteluun varattiin aikaa suhteessa paljon enemmän kuin aiemmin. Verkkopainotteisen opetusmateriaalin suunnittelu ja tuottaminen vaati oman aikansa. Toki kierrätettävyyttä kantaa hedelmää nyt tulevana lukuvuotena. Helpotusta opintojakson edetessä toi myös se, että kaikki oli jo opintojakson alkaessa valmiina oppimistilalla. Opiskelijat pääsivät heti näkemään kaikki tarvittavat materiaalit ja verkossa eriaikaisesti opiskelevat pystyivät näin edetä omaan tahtiinsa.

Kehittämistarpeita on matkan varrella noussut esiin useita. Varsinkin nyt opintojakson loputtua voidaan todeta, että jokaiseen teemaan erikseen ilmoittautuminen ei toiminut odotetulla tavalla. Ilmoittautumisia oli opiskelijoilla opintojakson sisällä kuusi, ja se toi paineita opiskelijalle muistaa lukukausi-ilmoittumisten lisäksi vielä erilliset ilmoittautumiset teemoihin. Arvioinnissa ilmeni myös haasteita. Osa tehtävistä oli videopalautuksia, joiden minuuttipituutta ei ollut määriteltä etukäteen. Tämä aiheutti sen, että opintojakson jälkeen oli useita kymmeniä kahdenkymmenen minuutin pituisia videopalautuksia arvioitavana. Opintojakson runko tarvitsee siis vielä yksinkertaistamista ja arviointi tehostamista.

Aikatauluhaasteet ja työelämästä nousevat nopeat muutokset olivat myös haasteellista yhdistää HyFlex-malliin. Joustavuutta joudutaan siis miettiä valmiiksi suunniteltujen kokonaisuuksien osalta. Tässä kokeilussa juuri projekti oli se,

mikä mahdollisti lähi- ja monimuoto-opiskelijoiden yhteistyön työelämän kanssa. Opiskelijat toteuttivat ohjaajapäivän Lasten ja nuorten keskuksen, Oulun hiippakunnan, Suomen Lähetysseuran ja Yli-Iittorin seurakunnan kanssa. Kokemus oli hyvä, mutta moninaisuudessaan haastava. Miten luoda opiskelijoille etämahdollisuus projektiin ja miten sen voisi toteuttaa myös eriaikaisesti niin, että se kuitenkin säilyy tasa-arvoisena sisällöllisesti? Projekti oli onneksi luonteeltaan verkkopainotteinen, joten siihen saatiin hyvin yhdistettyä erilaisia virtuaalisia elementtejä. Kokonaisuudessaan HyFlex-malli toi kuitenkin mahdollisuuden kehittää opetusmenetelmiä ja luoda uusia näkökulmia perinteiseen lähiopetukseen. Mielestämme tämä oli erittäin mielenkiintoinen kokeilu ja antoi meille paljon uusia ideoita lähteä kehittämään myös muita opintojaksoja HyFlex-mallin mukaisesti.

5 OPISKELIJOIDEN KOKEMUKSIA

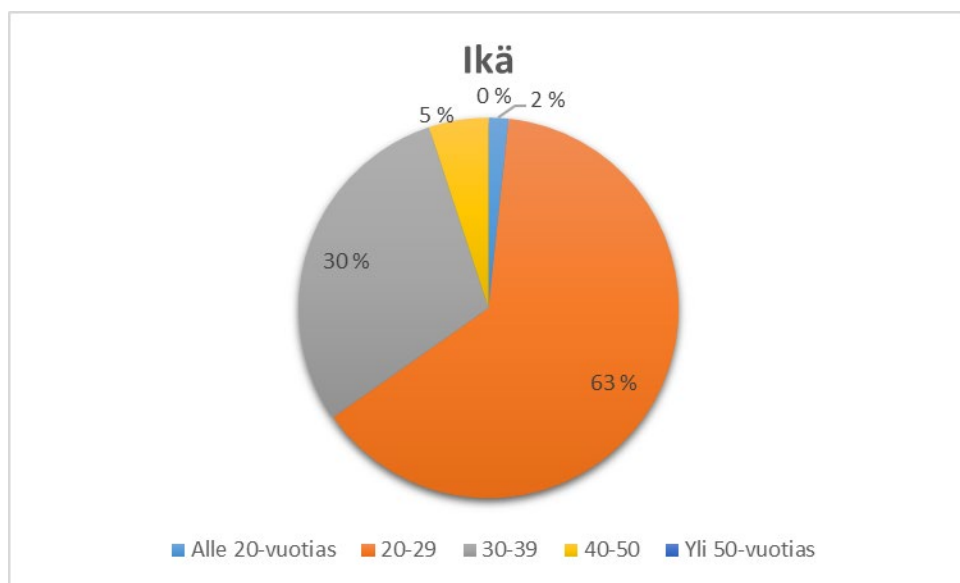
Tero Niemi, lehtori (tieto- ja viestintäteknikka), **Janne Torvikoski**, asiantuntija (digipedagogiikka) ja **Johanna Österberg-Högstedt**, lehtori (liiketalous)

HyFlex-pilottiopintojaksoilla kerättiin opiskelijapalautetta opintojakson suoritukseen liittyen. Opintojaksojen lopussa toteutettu palautekysely sisälsi kysymyksiä opiskelijoiden taustatiedoista, pääsiallisesta osallistumistavasta opintokokonaisuuteen, opiskelun sujuvuudesta sekä vuorovaikutuksesta opettajan ja muiden opiskelijoiden kanssa. Kyselyssä oli myös mahdollisuus antaa avointa palautetta HyFlex-toteutuksesta.

Koska HyFlex-malliset opintojaksot olivat myös opiskelijoille täysin uudenlainen kokemus, saimme runsaasti palautetta. Kyselyyn vastasi 118 opiskelijaa.

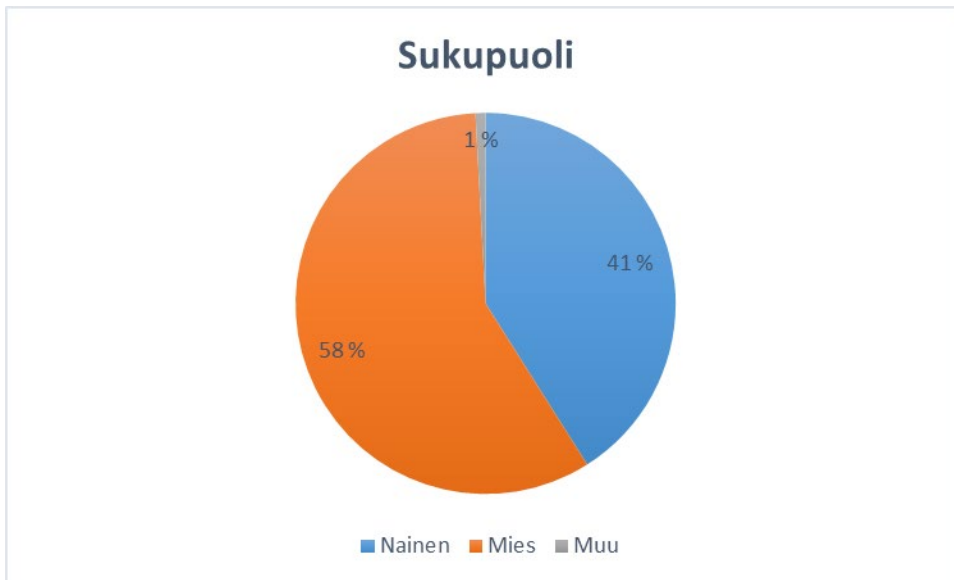
5.1 TAUSTATIEDOT

Kyselyn alussa kartoitettiin opiskelijan taustatietoja, kuten ikää, sukupuolta, kansallisuutta ja opiskelumuotoa. Lisäksi kerättiin tietoa, minkälaisia ennako-oletuksia opiskelijoilla oli HyFlex-opintojakson suhteen.

KUVIO 2. Ikä

Ikäjakauma kuvastaa hyvin korkeakouluopiskelijoiden yleistä ikäjakaamaa. Yli 90 % kaikista opiskelijoista oli iältään 20–39 vuoden välillä. Hyvin nuoria tai yli 50-vuotiaita osallistui opintojaksoille vähän.

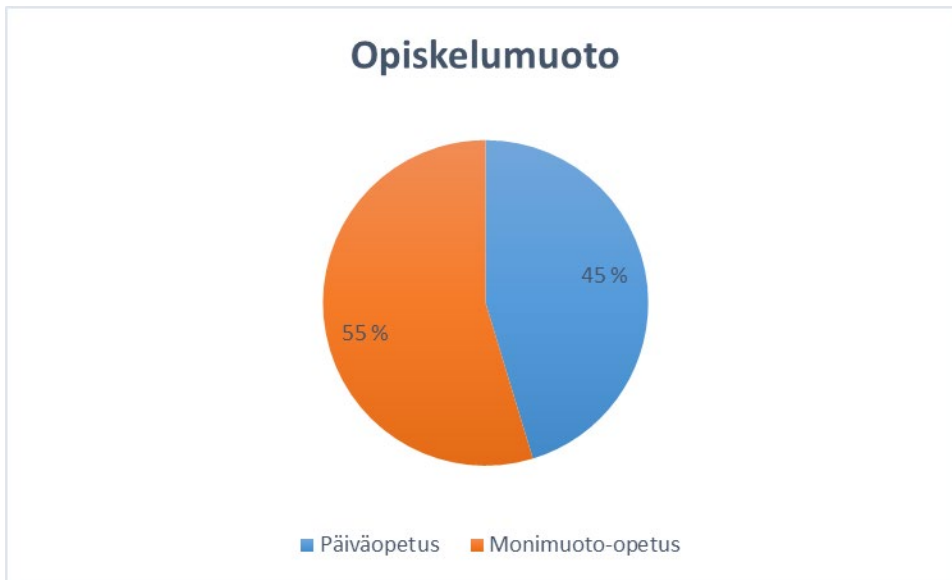
KUVIO 3. Sukupuoli

Opintojaksoille osallistui 58 % miehiä ja 41 % naisia. Tietotekniikan pilottiopintojakson osallistujamäärän ollessa vallitseva muiden pilottiopintojaksojen rinnalla, nousi miesten osuus naisia suuremmaksi.

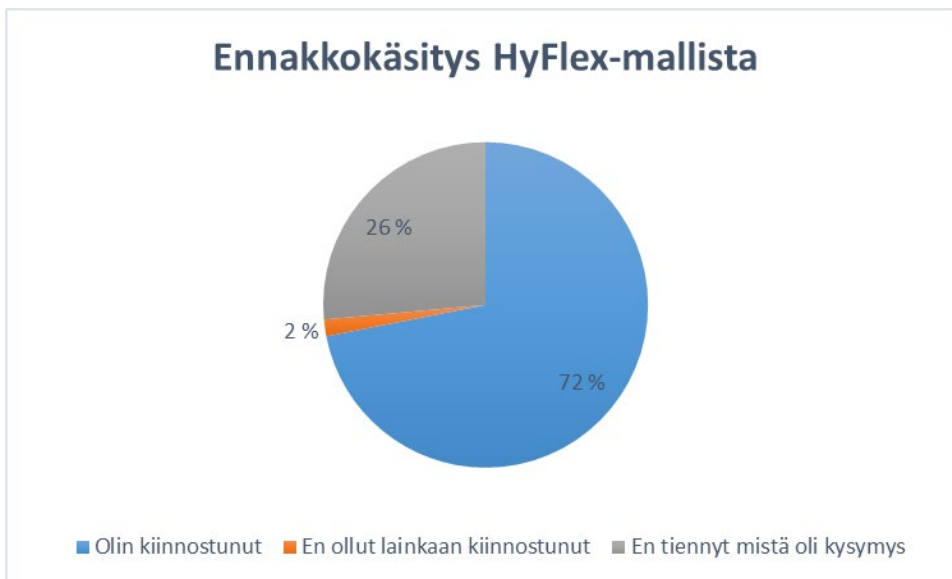
KUVIO 4. Kansallisuus

Opintojaksoille osallistuneista opiskelijoista 38 % oli kansainvälisiä opiskelijoita. Tämä selittyy pitkälti tietotekniikan ja liiketalouden opintojaksoilla, joissa oli mukana kansainvälisiä opiskelijoita todella paljon. Kirkon nuorisotyö -opintojaksolla kansainvälisten opiskelijoiden osuus on pienempi.

KUVIO 5. Opiskelumuoto

Centria tarjoaa hyvät mahdollisuudet monimuoto-opiskeluun, joka näkyikin opiskelumuotoon liittyvässä kysymyksessä selvästi. Hieman yli puolet kaikista pilottiopintojaksoille osallistuneista opiskelijoista opiskelee monimuoto-opetuksessa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että opiskelijat tekevät opintoja töiden ohella, pääasiassa ilta-aikaan.

KUVIO 6. Ennakkokäsitys HyFlex-mallista

Tämän kysymyksen tulosten perusteella voidaan sanoa, että suurin osa (72 %) opiskelijoista oli kiinnostunut Hy-Flex-mallisesta opintojaksosta etukäteen. Vastaajista 26 % ei tiennyt mistä oli kysymys ja muutama ilmoitti, ettei ollut asiasta kiinnostunut.

5.2 HYFLEX-OSALLISTUMISTAPA

Seuraavaksi kyselyssä selvitettiin, miten opiskelijat pääsääntöisesti suorittivat HyFlex-opintojakson, vaihtoivatko he osallistumistapaa opintojakson edetessä sekä oliko ylipäätään osallistumistavan valinta vaikeaa.

KUVIO 7. Pääasiallinen osallistumistapa

Hieman yli puolet kaikista vastaajista osallistuivat HyFlex-opintojaksoille samanaikaisesti verkossa, eli käytännössä reaaliaikaiselle luennolle joko Teams- tai Zoom-yhteyden kautta. Lähiopetukseen osallistui suhteessa vähiten opiskelijoita. Tämä selittyy monimuoto-opiskelijoiden suurella osuudella. Monimuodossa opiskelevat asuvat ympäri Suomea ja osa ulkomailla, jolloin lähiopetukseen osallistuminen ei välttämättä ole aina mahdollista pitkien etäisyyksien vuoksi.

KUVIO 8. Osallistumistavan vaihto kesken opintojakson

Valtaosa opiskelijoista ei vaihtanut osallistumistapaa kesken opintojakson, vaan pysyi alkuperäisessä suunnitelmassaan. Pilottiopettajilta saadun tiedon mukaan ne, jotka vaihtoivat, vaihtoivat pääsääntöisesti lähiopetuksesta verkossa tapahtuvaan opetukseen tai samanaikaisesta verkko-opetuksesta eriaikaiseen verkko-opetukseen. Toiseen suuntaan vastaavaa siirtymää ei ollut havaittavissa.

Osallistumistapaa vaihdettiin opetusjakson aikana, koska se tarjosi joustavuutta opiskelijan elämäntilanteessa. Opiskelutavan vaihto mahdollisti opetusjaksoon osallistumisen, vaikka kalenterissa olisi päällekkäisyyksiä töiden tai esimerkiksi sairastumisen tai perhesyiden takia. Joillekin osallistumistavan vaihto antoi mahdollisuuden edetä omassa tahdissa.

“I only changed sometime. This is to fit my schedule.”

”Välillä olin lähiopetuksessa, välillä itseopiskeluna.”

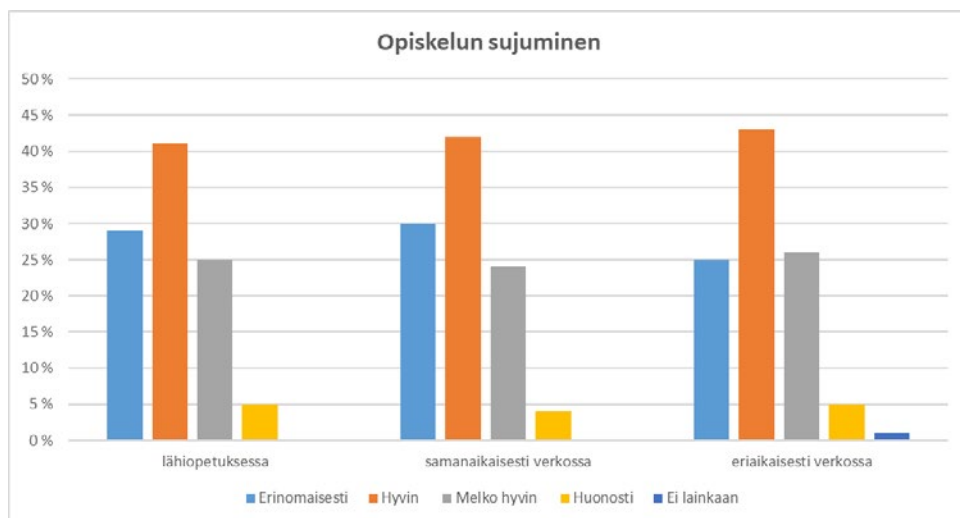
KUVIO 9. Osallistumistavan valinnan vaikeus

Osallistumistavan valinta ei tuottanut opiskelijoille vaikeuksia. Vain 6 % vastaajista kertoo, että valinta oli vaikea. Valintaa helpotti opiskelijoille tehty kaaviokuva, joka esitettiin kaikilla pilottiopintojaksoilla. Kaavion avulla opiskelijan oli helppo tehdä päätös, mikä opiskelumuoto soveltuu hänelle parhaiten.

Ne muutamat vastaajat, jotka ilmaisivat opiskelutavan valinnan olleen vaikeaa, kokivat epävarmuutta, koska heillä ei ollut tarpeeksi tietoa tai kokemusta eri vaihtoehtoista, jotta olisivat osanneet tehdä hyviä valintoja.

5.3 OPISKELUN SUJUMINEN

Seuraavaksi kysyttiin opiskelun sujuvuudesta. Tällä kysymyksellä haluttiin kartoittaa mahdollisia eroja opiskelun sujuvuudessa eri HyFlex-opiskelumuotojen välillä.

KUVIO 10. Opiskelun sujuminen

Opiskelu sujui lähiopetuksessa ja samanaikaisesti verkossa lähes samalla tavalla. Myös eriaikaisesti verkossa opiskelevat olivat tyytyväisiä opiskelun sujumiseen. Opiskellessa täysin itsenäisesti verkossa on mahdollista törmätä tilanteeseen, ettei opiskelu sujukaan halutulla tavalla. Tällöin olisi ollut mahdollista vaihtaa opiskelumuotoa. Vastaavaa opintojen epäonnistumista ei lähiopetuksessa tai samanaikaisesti verkossa opiskelevilta nähty kyselyn tuloksissa.

Lähiopetuksen hyväksi puoliksi ilmoitettiin oppimisen parempi laatu ja interaktiivisuus sekä opettajan että muiden opiskelijoiden kanssa.

”Lähiopetus oli todella hyvää. Näytettiin esimerkkejä ja materiaalit käytiin perusteellisesti läpi niin, että ymmärsi kunnolla mistä on kyse.”

“Face-face teaching is more practical and even it is easier to have good communication between teacher and friends. The bad thing about is that face-face-teaching isn’t good for the busy life of the people.”

Synkroniseen online-opetuksen laatuun oltiin pääasiallisesti tyytyväisiä, tosin tekniset ongelmat saattoivat haitata oppimista ja kommunikointia jossain määrin. Joustavuus mainittiin usein, kuten myös interaktiivisuus synkronisen opiskelutavan hyvinä puolina.

”Olin lähiopetuksessa, mutta sairastapauksissa oli kätevää, että pystyi silti osallistumaan opetukseen.”

“Lectures were really helpful in gaining more in-depth understanding on the subject. Workshop-lectures sort of forced me to work on the subject for at least that time, and I could also have assistance when needed during them.”

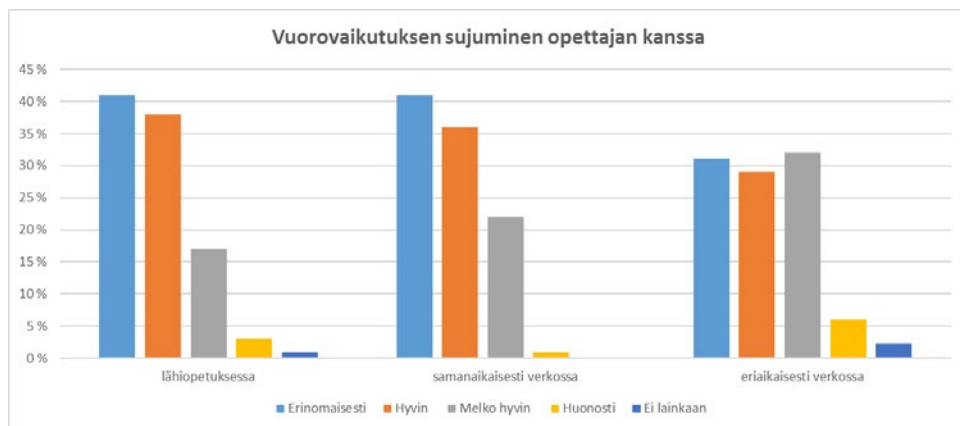
Asynkronisesti eli itsenäisesti opiskelleiden kohdalla joustavuus oli ehdottomasti eniten esille tuotu hyvä asia opiskelumuotoa arvioitaessa. Sai edetä omassa tahdissa ja pystyi ajoittamaan opinnot oman aikataulun mukaan. Opiskelijoiden arvioista korostuu tarkan ohjeistuksen tärkeys ja myös oman vastuun korostuminen oppimisen suhteen.

“Easy to continue the course and difficult for those who cannot understand the course properly.”

”Perinteisen opiskelun lisäksi pidin mahdollisuudesta opiskella itseohjautuvasti ja omalla tahdilla.”

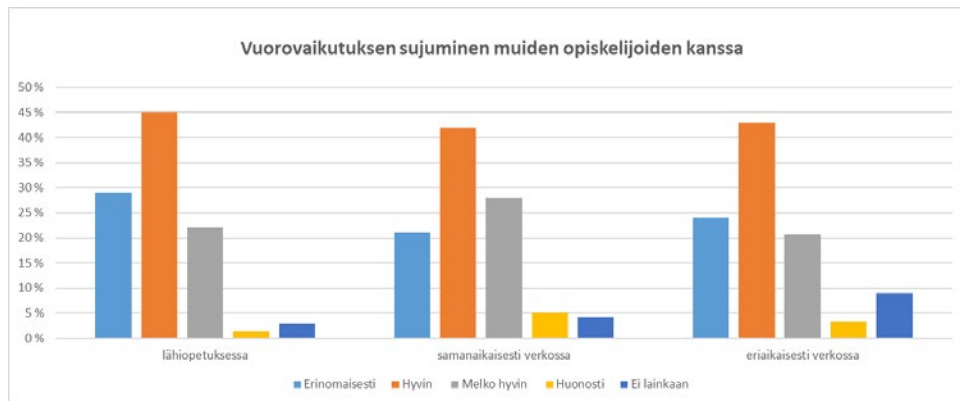
5.4 VUOROVAIKUTUS

Vuorovaikutus opettajan sekä muiden opiskelijoiden välillä on erittäin tärkeää oppimiskokemuksen kannalta. Tässä kyselyn osiossa selvitettiin, miten opiskelijat kokivat vuorovaikutuksen opettajan ja muiden opiskelijoiden kanssa eri opiskelumuodoissa.

KUVIO 11. Vuorovaikutuksen sujuminen opettajan kanssa

Vuorovaikutus opettajan kanssa koettiin todella hyväksi kaikissa opiskelumuodoissa. Eriikaisesti verkossa opiskelevilla oli havaittavissa hieman enemmän ongelmia vuorovaikutuksessa. Noin 7 % eriaikaisesti verkossa opiskelevista olivat sitä mieltä, että vuorovaikutus opettajan kanssa oli joko huonoa tai sitä ei ollut ollenkaan. Tulos on looginen siinä mielessä, että eriaikaisesti verkossa opiskelevat eivät osallistu reaaliaikaiselle luennolle, joten opettajalta ei ole mahdollisuutta kysyä luennon aikana, jos jokin asia jää mietityttämään. Tällöin on turvaututtava muihin tukikanaviin.

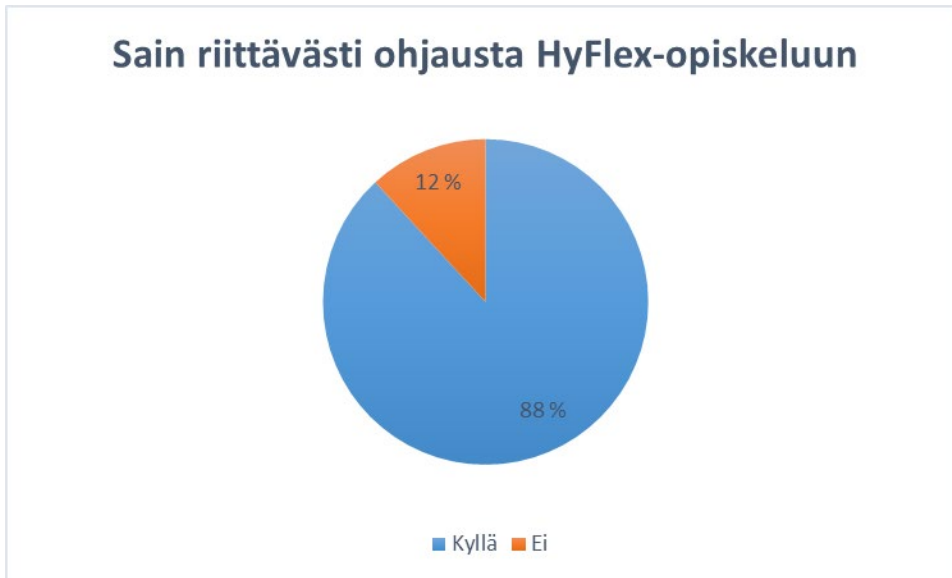

KUVIO 12. Vuorovaikutuksen sujuminen muiden opiskelijoiden kanssa

Vuorovaikutus muiden opiskelijoiden kanssa noudattaa samaa linjaa kuin vuorovaikutus opettajan kanssa edellisessä kysymyksessä. Lähiopetuksessa sekä samanaikaisesti verkossa tapahtuvassa opiskelussa opiskelukavereihin saa paremmin kontaktia kuin täysin itsenäisesti opiskellessa. Noin 10 % itsenäisesti opiskelevista olikin sitä mieltä, että vuorovaikutusta opiskelukavereiden kanssa ei ollut ollenkaan.

5.5 OHJAUS

Jotta HyFlex-opintojakson sujuminen voidaan varmistaa ja mallista saada kaikki hyöty irti, on opintojaksolla oltava kattava ohjaus, varsinkin opintojakson alussa. Myös opintojakson edetessä ohjausta on tarpeen olla saatavilla varsinkin eriaikaisesti verkossa opiskeleville

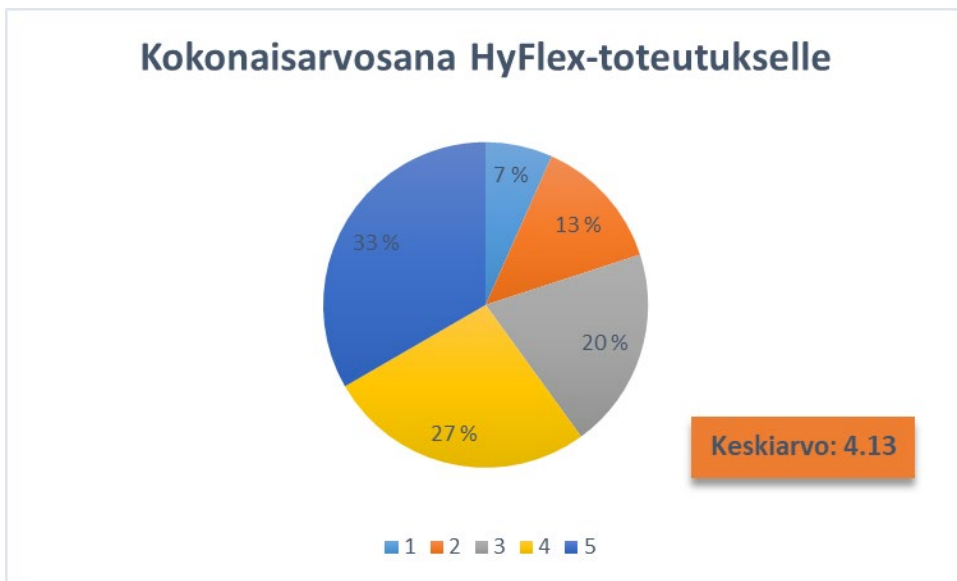

KUVIO 13. Sain riittävästi ohjausta HyFlex-opiskeluun

Osallistuvista 88 % koki saaneensa riittävästi ohjausta HyFlex-muotoiseen opiskeluun. Vain 12 % oli sitä mieltä, ettei saanut tarpeeksi ohjausta. Pilottitoteutuksesta riippuen opiskelijoille oli tarjolla erilaisia tukikanavia opintojaksolla, kuten esimerkiksi pajaohjaustunnit tehtävien tekemiseen sekä erilaiset keskustelufooromit opiskelijoiden ja opettajien kanssa.

5.6 KOKONAI SARVIO TOTEUTUKSESTA

Kyselyn lopussa opiskelijoita pyydettiin antamaan kokonaisarvosana HyFlex-toteutukselle asteikolla 1-5, ottaen huomioon kaikki opintojakson suoritukseen liittyvät asiat.

KUVIO 14. Kokonaisarvosana HyFlex-toteutukselle

Kokonaisarvosana pilottiopintojaksojen HyFlex-toteutuksista nousi kiitettävälle tasolle. Suurin osa (33 %) vastaajista antoi arvosanan 5. Toiseksi eniten (20 %) annettiin arvosanaa 4. Vain 7 % vastaajista oli sitä mieltä, että toteutus oli välttävä (arvosana 1). Laskettaessa keskiarvo kaikista vastauksista, saadaan tulokseksi 4.13, joka on kiitettävä taso.

KUVIO 15. Toivon, että voin jatkossakin valita opintoni HyFlex-mallin mukaisesti

Kysyttäessä opiskelijoiden toiveita tulevaisuudessa järjestettävien opintojaksojen suhteen 88% vastanneista oli sitä mieltä, että haluaisi jatkossakin osallistua HyFlex-mallin mukaisille opintojaksoille.

”Meille monimuoto-opiskelijoille tämä malli ei kovinkaan paljon lisäarvoa tuo, kun monet asuvat ympäri Suomea, minkä takia lähiluennoille ei pääse osallistumaan. Mutta ehdottomasti tällaisia kursseja jatkossakin niin kaikilla on mistä valita!”

”Etäopetus on loistavaa monimuoto-opiskelijoiden kannalta. Toivoisin nauhoitettavia luentoja.”

”Hyflex malli antaa opiskelijoille mahdollisuuden työskennellä opintojen ohella, taikka jopa uppoutua ns. ”omaan aikaan” opintoihin, jos on vaikea esimerkiksi keskittyä ja omaksua opittava tieto paikan päällä tunnilla.”

”Erittäin hyvä että pystyy valitsemaan etä- tai lähiopetuksen välillä. Itselleni etänä oleminen sopii paremmin, mutta varmasti on opiskelijoita, jotka mieluummin osallistuvat lähiopetukseen. Jos itse asuisin lähempänä koulua, olisin todennäköisesti kokeillut myös lähiopetukseen osallistumista.”

POHDINTA

Johanna Österberg-Högstedt, lehtori (liiketalous)

Mihin suuntaan tulevaisuuden korkeakouluopetus on menossa ja kuinka me voimme varautua muutoksiin, joita tulevaisuus tuo tullessaan? Voisiko HyFlex-mallinen opetus olla yksi ratkaisuvaihtoehto? Toimivan HyFlex-opetuksen järjestäminen vaatii samanarvoisuuden, saavutettavuuden, valinnanvapauden ja materiaalien uusikäytön huomioimista. Voidaksemme tarjota joustavaa opetusta, jossa oppiminen voi tapahtua eri osallistumistapojen kautta riippuen opiskelijan oppimistavasta ja elämäntilanteesta, vaatii se meiltä opettajilta hyvää pedagogista osaamista, eri opetusmenetelmien ja työkalujen hallintaa sekä myös teknologisia taitoja. Tarvitsemme osaamisen ylläpitämiseksi jatkokoulutusta ja jotta suoriudumme muutoksesta, suunnitteluaikaa ja teknologiaa avuksemme.

Opiskelijoilta HyFlex-malli vaatii itseohjautuvuutta ja kykyä arvioida, mikä osallistumistapa on oman oppimisen kannalta se paras tapa. Opiskelijoilta vaaditaan myös teknologian käytön taitoa ja työvälineitä. Organisaation näkökulmasta HyFlex-mallin omaksuminen tarkoittaa resurssien käyttöä parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi, mutta myös resurssien säästöä pitkällä tähtäimellä. Pandemian ajan kokemus antoi meille kaikille kokemuksen nopeasta muutoksesta ja pakotti meidät omaksumaan teknisiä taitoja ja käyttämään digitaalisia ratkaisuja. Nyt meillä on mahdollisuus panostaa pedagogisesti hyvin suunniteltuun ja teknologian avustamaan muutokseen kohti joustavaa tulevaisuuden oppimista.

LÄHTEET

Beatty, B. J. 2019. Hybrid-Flexible Course Design (1st ed). EdTech Books.

Eskelä-Haapanen, S. 2013. Oppimisen tukeminen samanaikaisopetuksen avulla. In P. Jääskelä, U. Klemola, M.-K. Lerkkanen, A.-M. Poikkeus, H. Rasku-Puttonen, & A. Eteläpelto (Eds.), Yhdessä parempaa pedagogiikkaa: interaktiivisuus opetuksessa ja oppimisessa. Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos, 159–168.

Howel, E. 2022. HyFlex model of higher education: understanding the promise of flexibility. On the Horizon: The International Journal of Learning Future, Accepted 26 July 2022. Emerald Publishing Limited.

Lonka, K. 2015. Oivaltava oppiminen. Helsinki: Otava.

Moorhouse, L. B. & Kohnke, L. 2021. Responses of the English-Language-Teaching Community to the COVID-19 Pandemic. RELC Journal, Vol 52(3), 359-378. Sage.

Mose, P. O. 2022. Instructional Design in a Time of Crisis: Experiences of Instructional Designers and Faculty as “First Responders”. Journal of Educational Technology Systems, Vol 51(1), 5-27. Sage.

Raman, R., Sullivan, N., Zolbanin, H., Nittala, L., Hvalshagen, M., Allen, R. 2021. Practical Tips for HyFlex Undergraduate Teaching During Pandemic. Communications of the Association for Information Systems, Vol 48 (paper 28), 218-225.

Singh, J., Evans, E., Reed, A., Karch, L., Qualey, K., Singh, L., & Wiersma, H. 2022. Online, Hybrid and Face-to-Face Learning Through the Eyes of Faculty, Students, Administrators and Instructional Designers: Lessons Learned and Directions for the Post-Vaccine and Post-Pandemic/Covid-19 World. Journal of Educational Technology Systems, Vol 50(3), 301-326. Sage.

Stevens, G. J., Bienz, T., Wali, N., Condie, J. & Schismenos, S. 2021. Online university education is the new normal: but is face-to-face better? Interactive Technology and Smart Education, Vol 18(3), 278-297. Emerald Publishing Limited.

Zizka, L. & Probst, G. 2022. Learning During (or despite) COVID-19: business students' perceptions of online learning. Research Paper. Quality Assurance in Education, Accepted 15 February 2022. Emerald Publishing Limited.

HYFLEX-MALLIN PILOTOINTI CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULUN OPETUKSESSA

Centria. Raportteja ja selvityksiä, 62.

ISSN 2342-933X

ISBN 978-952-7173-74-9

MOOTTORI

centria
ammattikorkeakoulu

kpedu

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto